

CRNA GORA

zona stranog uticaja

IZDAVAČ Udruženje za odgovorni i održivi razvoj (UZOR) www.uzor.me
ZA IZDAVAČA Danko Jokanović
AUTOR Vuk Čađenović, metodolog
Željka Kasalica, analitičarka
DIZAJN Marta Jovićević

Projekat je finansiran od strane Ministarstva spoljnih poslova Savezne Republike Njemačke na osnovu Odluke Bundestaga-a. Projekat je sproveden uz podršku Predstavništva Hanns Seidel fondacije za Srbiju i Crnu Goru.

Ovaj izvještaj prikazuje rezultate istraživanja pod nazivom "Percepcija i stavovi građana Crne Gore o stranom uticaju". Istraživanje je imalo za cilj da se detaljno ispita kako građani Crne Gore percipiraju političke, ekonomske, društvene i bezbjednosne aspekte, kao i medijske uticaje unutar zemlje, s posebnim osvrtom na strane uticaje i njihovu ulogu u ovim ključnim oblastima.

U proteklih nekoliko godina, Crna Gora je prolazila kroz važne političke, ekonomske i društvene transformacije, dok je međunarodni kontekst dodatno uticao na dinamiku unutar zemlje. Kao članica NATO-a i kandidat za članstvo u Evropskoj uniji, Crna Gora se suočava s brojnim izazovima u usklađivanju svojih unutrašnjih i spoljopolitičkih ciljeva. Istovremeno, uticaji država poput Rusije, Sjedinjenih Američkih Država, Srbije i Evropske unije sve više oblikuju stavove građana o ključnim pitanjima koja definišu budućnost zemlje.

Cilj ovog istraživanja bio je da se identifikuju stavovi građana prema stranim uticajima na ključne oblasti društva, kao i da se ustanovi kako građani ocjenjuju aktuelnu situaciju u Crnoj Gori. U tom smislu, pitanja su obuhvatila širok spektar tema, uključujući percepciju političkog smjera zemlje, uticaj stranih država na politiku, ekonomiju, bezbjednost i društvo, te povjerenje u domaće i strane medije. Takođe su analizirani stavovi o najvažnijim problemima s kojima se Crna Gora trenutno suočava, poput korupcije, nezaposlenosti, organizovanog kriminala i etničkih tenzija.

Posebna pažnja posvećena je razumijevanju stavova

prema članstvu u NATO-u, ulozi Kine i Rusije u crnogorskom društvu, kao i percepciji SAD-a i Evropske unije kao strateških partnera. Pored toga, ispitanici su ocjenjivali povjerenje u državne i nezavisne medije, te prisutnost propagande iz različitih svjetskih centara moći.

Metodologija istraživanja obuhvatila je kvantitativni pristup putem ankete, koja je sprovedena među građanima Crne Gore različitog pola, obrazovnog statusa, etničke pripadnosti i političkih preferencija. Rezultati istraživanja pružaju detaljan uvid u trenutne percepcije građana i nude važne podatke za razumijevanje šireg društvenog i političkog konteksta u Crnoj Gori.

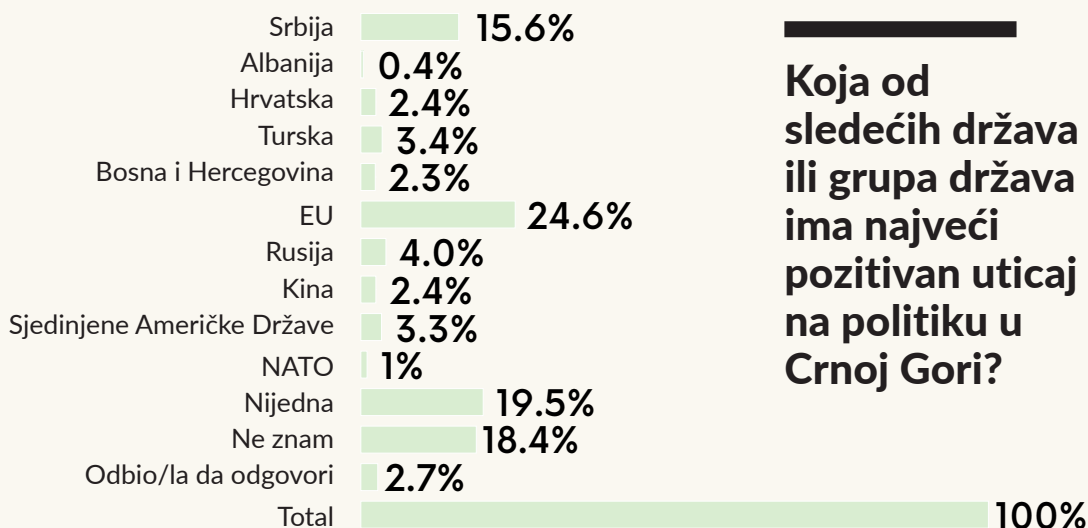
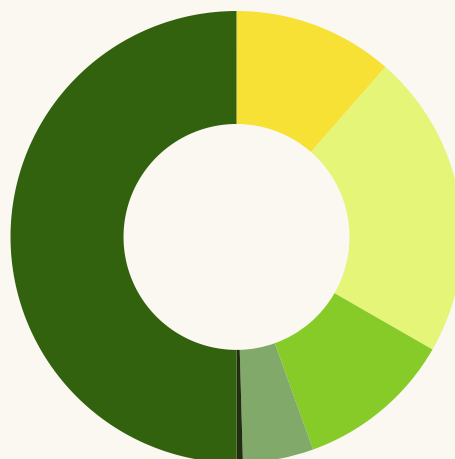
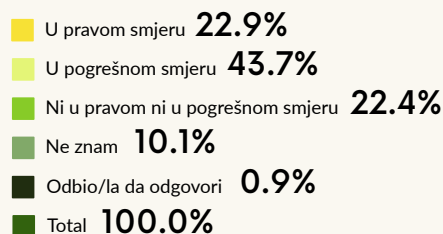
Rezultati ovog istraživanja su strukturirani prema tematskim oblastima kako bi se obezbijedio jasan pregled percepcija građana i identifikovali ključni izazovi s kojima se suočava crnogorsko društvo.

POLITIČKA PITANJA

Kako trenutno mislite da se stvari odvijaju u Crnoj Gori u pogledu političke situacije?

Većina ispitanika (43,7%) smatra da politička situacija u Crnoj Gori ide u pogrešnom smjeru. S druge strane, manji procenat (22,9%) ima pozitivan stav, a približan je i procenat neutralnih odgovora (22,4%). Svaki deseti ispitanik je odgovorio sa „ne znam“.

Ukršteni podaci pokazuju da veći procenat muškaraca (24,7%) u odnosu na žene (21,2%) smatra da se stvari u Crnoj Gori kreću u pravom smjeru. Stariji ispitanici (preko 65 godina) su nešto optimističniji (28,2%) u odnosu na mlađe (18-25 godina), gdje samo 14,4% smatra da su stvari na dobrom putu. Ispitanici sa nižim nivoom obrazovanja (osnovna škola) pokazuju najveći procenat pozitivnih odgovora (30,4%), dok oni sa univerzitetskom diplomom češće iznose negativne stavove (48,8%). Kada je riječ o političkim partijama, glasači Pokreta EVROPA SAD (55,6%) imaju najuvjereniji pozitivan stav, dok glasači DPS-a uglavnom negativno ocjenjuju smjer političkih događanja (70,0%).

Koja od sledećih država ili grupa država ima najveći pozitivan uticaj na politiku u Crnoj Gori?

Građani Crne Gore najpozitivniji uticaj na politiku u zemlji pripisuju Evropskoj uniji (24.6%), dok je Srbija na drugom mjestu sa 15.6%. Značajan procenat ispitanika, 19.5%, smatra da nijedna država ili grupa država nema pozitivan uticaj, a 18.4% nije sigurno ili ne zna. Ostale države, kao što su Rusija (4.0%), Turska (3.4%), i Sjedinjene Američke Države (3.3%), imaju manji pozitivan uticaj prema percepcijama građana.

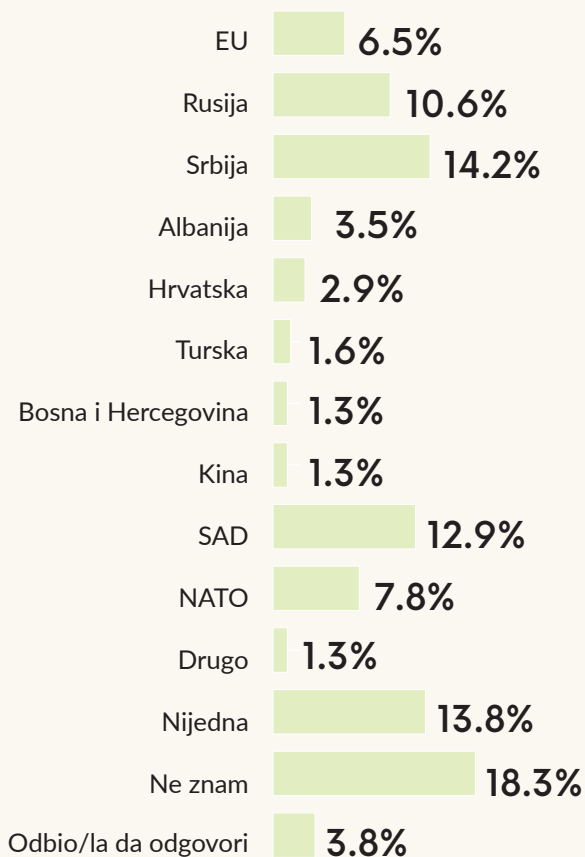
Evropska unija je najčešće prepoznata kao činilac koji vrši pozitivan uticaj na politiku Crne Gore prema mišljenju 24,6% građana. Građani stariji od 36 godina takođe u velikoj mjeri prepoznaju EU kao glavni pozitivan

uticaj, posebno u grupi od 36-44 godine (29,3%). Takođe, glasači Demokratske partije socijalista (DPS) i Evropskog saveza (SDP-SD-LP) izražavaju visoko povjerenje u EU kao pozitivnog aktera (45,3% i 35,5%).

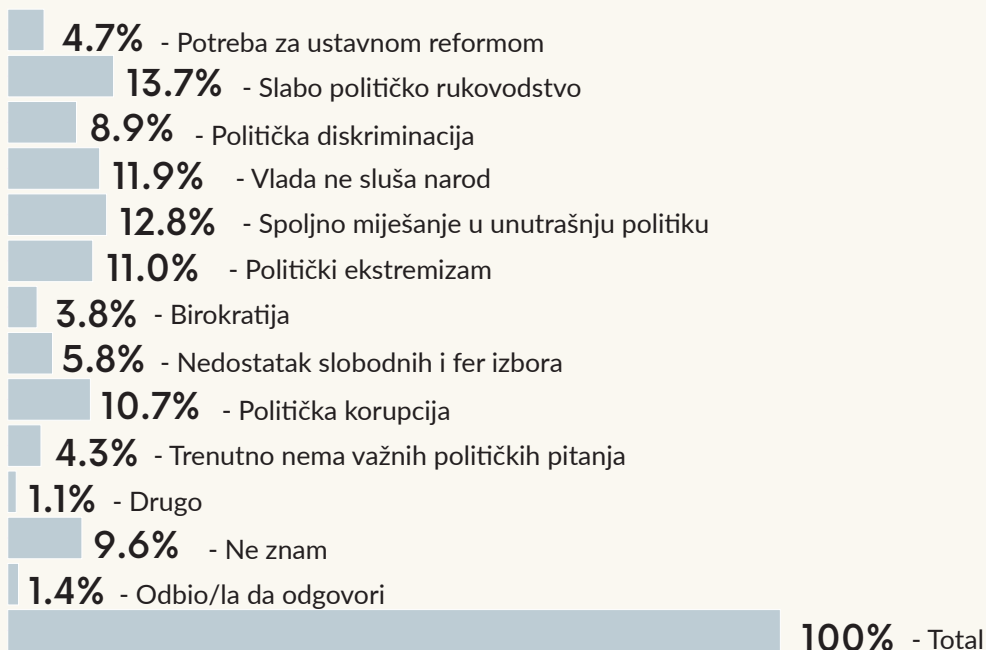
Srbija je, prema mišljenju 15,6% građana, država koja ima najveći pozitivan uticaj na politiku u Crnoj Gori. Među glasačima Nove srpske demokratije (NSD) i Demokratske narodne partije (DNP) Srbija se prepoznaje kao glavni pozitivan faktor s udjelima od 42,9% i 44,7%.

Koja od sledećih država ili grupa država ima najveći negativan uticaj na politiku u Crnoj Gori?

Najveći negativan uticaj na politiku Crne Gore ispitanici pripisuju Srbiji (14,2%) i Sjedinjenim Američkim Državama (12,9%), dok Rusiju negativno percipira 10,6% građana. NATO i EU imaju nešto manji negativan uticaj, prema 7,8% odnosno 6,5% ispitanika, dok 13,8% smatra da nijedna država nema negativan uticaj. Značajan procenat građana (18,3%) nije znao da odgovori na ovo pitanje. Glasači DPS-a (39,3%) i Evropskog saveza (SDP-SD-LP) (29,0%) najčešće identifikuju Srbiju kao negativan faktor.

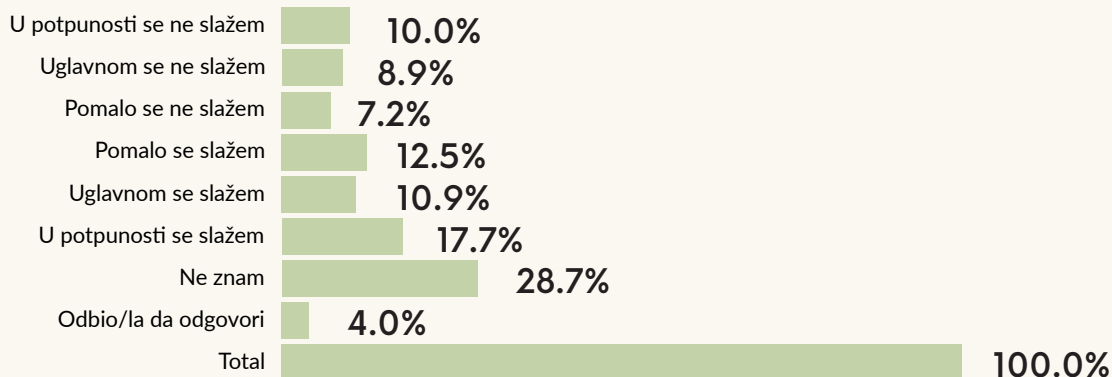
Koje je najvažnije političko pitanje sa kojima se Crna Gora trenutno suočava?

Rezultati pokazuju da građani Crne Gore kao najvažniji politički problem prepoznaju slabo političko rukovodstvo (13,7%). Spoljno miješanje u unutrašnju politiku je takođe značajan izazov prema mišljenju 12,8% ispitanika. Značajan broj građana (11,9%) smatra da vlada ne sluša narod, što je posebno izraženo kod starijih ispitanika

i glasača DPS-a. Politička korupcija je problem za 10,7% građana, posebno među glasačima Pokreta Evropa sad i Bošnjačke stranke. Politički ekstremizam je takođe zabrinjavajući za 11,0% ispitanika, najviše među mladim osobama.

U kojoj mjeri se slažete sa sljedećom tvrdnjom: Zapadna rusofobija je razlog za antirusku histeriju u Crnoj Gori.

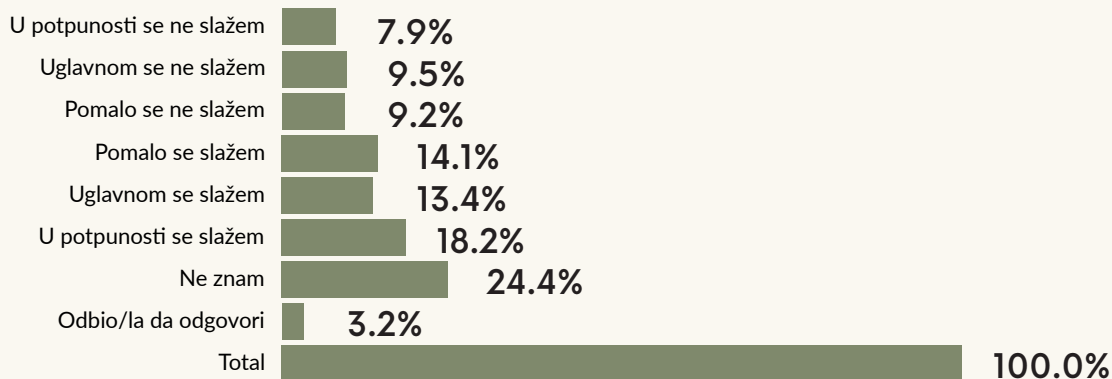

Najveći procenat ispitanika 41.1% je saglasno s tvrdnjom o uticaju zapadne rusofobije na antirusku histeriju u zemlji (sumirani odgovori onih koji se "pomalo", "uglavnom" i "u potpunosti" slažu), dok se 26,1% ne slaže (sumirani odgovori onih koji se "pomalo", "uglavnom" i "u potpunosti" ne slažu).

Najveći procenat onih koji se slažu s tvrdnjom da je zapadna rusofobija razlog za antirusku histeriju u Crnoj Gori su osobe

od 45 do 54 godine (49.1%), oni sa visokim obrazovanjem (55.1%), glasači NSD-a (62.5%) i glasači DNP-a (60.5%). S druge strane najveći procenat onih koji se ne slažu s tvrdnjom da je zapadna rusofobija razlog za antirusku histeriju u Crnoj Gori su muškarci (28.7%), osobe od 36 do 44 godine (29.8%), oni sa univerzitetskom diplomom osnovnih studija (32.8%) i glasači DPS-a (38.7%).

U kojoj mjeri se slažete sa sljedećom tvrdnjom: SAD potkopavaju suverenitet legitimnih vlada.

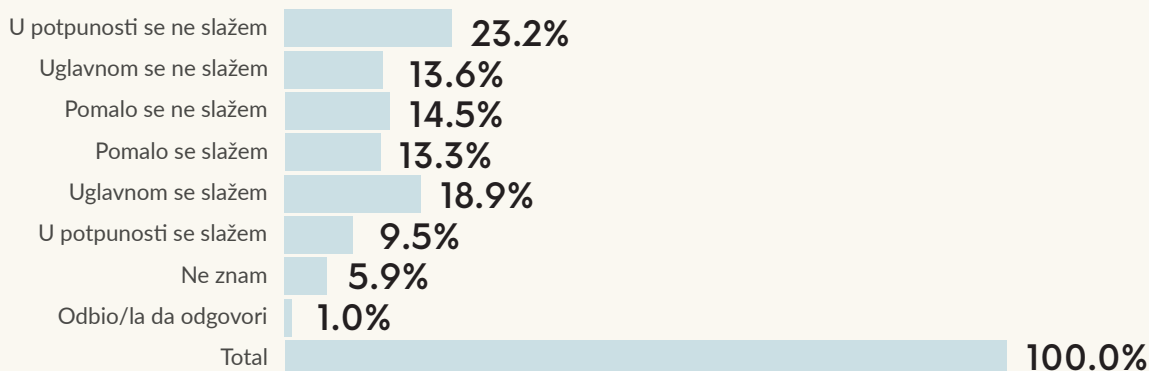
U vezi s tvrdnjom da SAD potkopavaju suverenitet legitimnih vlada, nešto manje od polovine (45,7%) ispitanika se u određenoj mjeri slaže s ovom tvrdnjom (zbir onih koji se "pomalo", "uglavnom" i "u potpunosti" slažu). Nasuprot tome, 26,6% ispitanika se ne slaže s ovom tvrdnjom (zbir onih koji

se "pomalo", "uglavnom" i "u potpunosti" ne slažu). Značajan broj građana, 24,4%, nije siguran i odgovorio je s "ne znam". Najveći procenat onih koji se slažu s tvrdnjom da SAD potkopavaju suverenitet legitimnih vlada dolazi iz sledećih grupa: onih koji imaju između 45 i 54 godine (49.7%), glasači

Nove srpske demokratije (NSD) (71.4%) i glasači Demokratske narodne partije (DNP) (68.4%). Nasuprot tome, najveći procenat onih koji se ne slažu s tvrdnjom da SAD potkopavaju suverenitet legitimnih vlada dolazi iz sledećih grupa: oni sa

diplomom postdiplomskih studija (magistar/doktor) (49.0%), muškarci (28.7%), glasači DPS-a (42.7%) i glasači Partije Jakova Milatovića (46.2%).

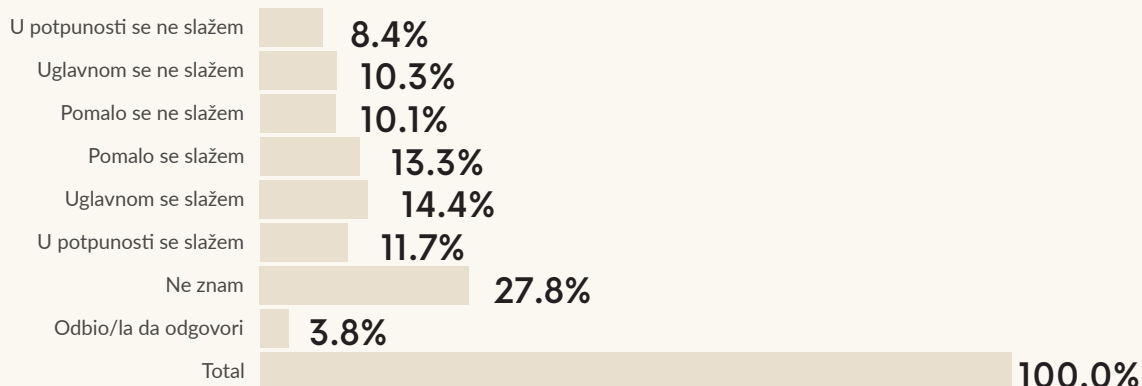
U kojoj mjeri se slažete sa sljedećom tvrdnjom: Vlada Crne Gore je stabilna.

Nešto više od polovine ispitanika (51,3%) ispitanika se u određenoj mjeri ne slaže s tvrdnjom da je vlada stabilna (zbir onih koji se "pomalo", "uglavnom" i "u potpunosti" ne slažu). Nasuprot tome, 41,7% građana se slaže u nekoj mjeri (zbir onih koji se "pomalo", "uglavnom" i "u potpunosti" slažu). Manji procenat, 5,9%, nije siguran u svoj odgovor, što ukazuje na podijeljenu percepciju o stabilnosti Vlade.

Najveći procenat onih koji se slažu sa ovom tvrdnjom su stariji od 65 godina (47.9%), osobe sa univerzitetskom diplomom (46.9%), i glasači Pokreta Evropa Sad (67.5%). S druge strane, najveći procenat onih koji se ne slažu s tvrdnjom da je Vlada Crne Gore stabilna su muškarci (51.3%), osobe starosti između 55-64 godine (56.2%), oni sa srednjoškolskim obrazovanjem (51.8%) i glasači Demokratske partije socijalista (72.0%).

U kojoj mjeri se slažete sa sljedećom tvrdnjom: SAD napuštaju svoje saveznike.

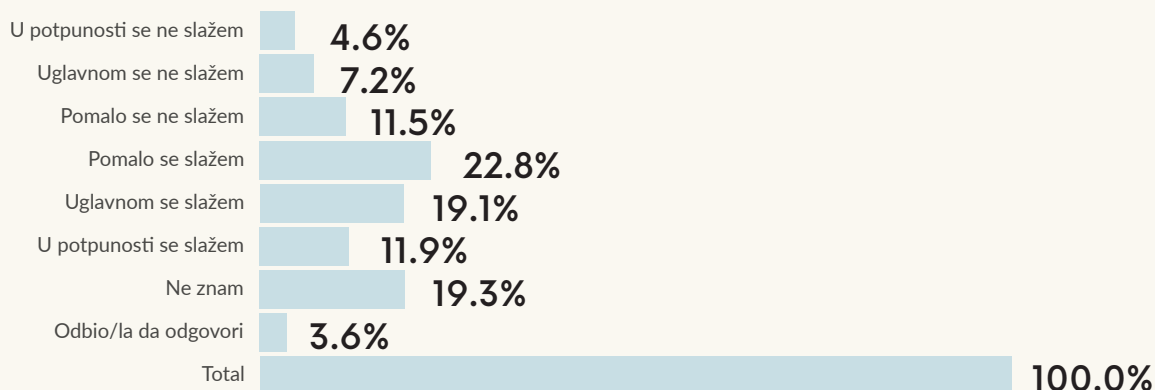

Blizu 40% ispitanika u određenoj mjeri se slaže s tvrdnjom da SAD napuštaju svoje saveznike (zbir onih koji se "pomalo", "uglavnom" i "u potpunosti" slažu). S druge strane, 28,8% ispitanika ne slaže se s ovom tvrdnjom (zbir onih koji se "pomalo", "uglavnom" i "u potpunosti" ne slažu). Značajan procenat ispitanika, 27,8%, nije siguran i odgovara sa "ne znam".

Najveći procenat onih koji se ne slažu s tvrdnjom da SAD napuštaju svoje saveznike su muškarci (32.0%),

osobe starosti između 26-35 godina (34.7%), te glasači Demokratske partije socijalista (45.3%) i Evropskog saveza (45.2%). Nasuprot tome, najveći procenat onih koji se slažu s ovom tvrdnjom su stariji od 55-64 godine (50.6%), osobe sa srednjoškolskim obrazovanjem (40.4%) i glasači NSD (57.1%).

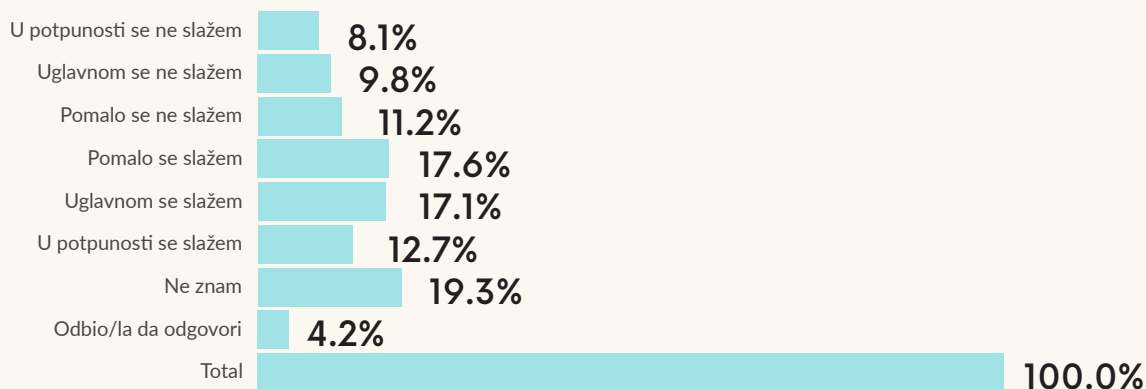
U kojoj mjeri se slažete sa sljedećom tvrdnjom: Sve veće globalno liderstvo Kine je korisno za sve.

Nešto više od polovine ispitanika (53,8%) u određenoj mjeri se slaže s tvrdnjom da je sve veće globalno liderstvo Kine korisno za sve (zbir onih koji se "pomalo", "uglavnom" i "u potpunosti" slažu). Nasuprot tome, 23,3% građana se ne slaže s ovom tvrdnjom (zbir onih koji se "pomalo", "uglavnom" i "u potpunosti" ne slažu). Značajan procenat, 19,3%, nije siguran i odgovara sa "ne znam",

Najveći procenat onih koji se slažu da je sve veće globalno liderstvo Kine korisno za sve su: muškarci (54.2%), osobe starosti od 55 do 64 godine (61.1%), osobe sa srednjoškolskim obrazovanjem (55.4%), te glasači Pokreta Evropa sad (65.9%) i Socijalističke narodne partije (70.8%). Oni koji se najviše ne slažu s ovom tvrdnjom su osobe sa univerzitetskom diplomom (38.8%), stariji od 45 do 54 godine (29.7%), i glasači Ujedinjene reformske akcije (34.1%).

U kojoj mjeri se slažete sa sljedećom tvrdnjom: Zapadne demokratije propadaju.

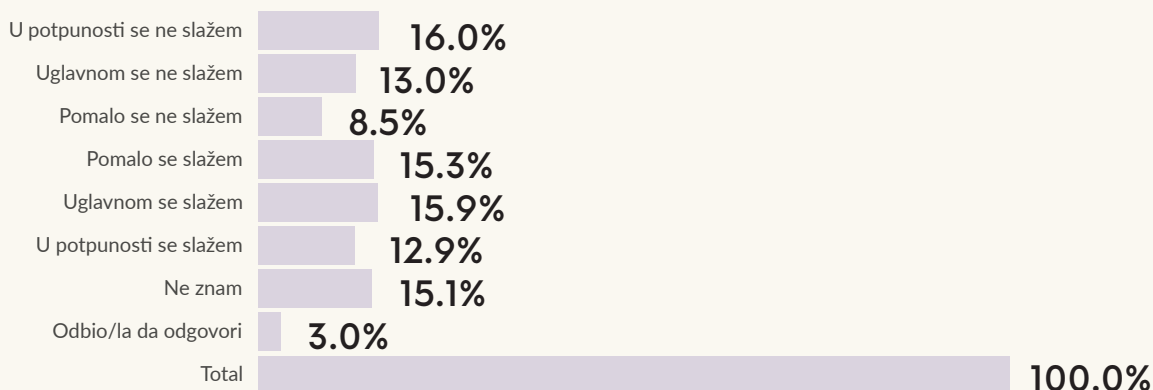

Nešto manje od polovine (47,4%) ispitanika u određenoj mjeri se slaže s tvrdnjom da zapadne demokratije propadaju (zbir onih koji se "pomalo", "uglavnom" i "u potpunosti" slažu). S druge strane, 29,1% se ne slaže s ovom tvrdnjom (zbir onih koji se "pomalo", "uglavnom" i "u potpunosti" ne slažu). Značajan procenat, 19,3%, nije siguran i odgovorio je sa "ne znam", što ukazuje na raznolike stavove i nesigurnost među ispitanicima

po ovom pitanju.

Najveći procenat onih koji se slažu s tvrdnjom da zapadne demokratije propadaju su stariji od 55 do 64 godine (54.9%), osobe sa srednjim obrazovanjem (48.7%), i glasači Socijalističke narodne partije (75.0%). S druge strane, najviše se ne slažu sa ovom tvrdnjom glasači DPS-a (48.7%), kao i osobe starosti od 26 do 35 godina (35.8%).

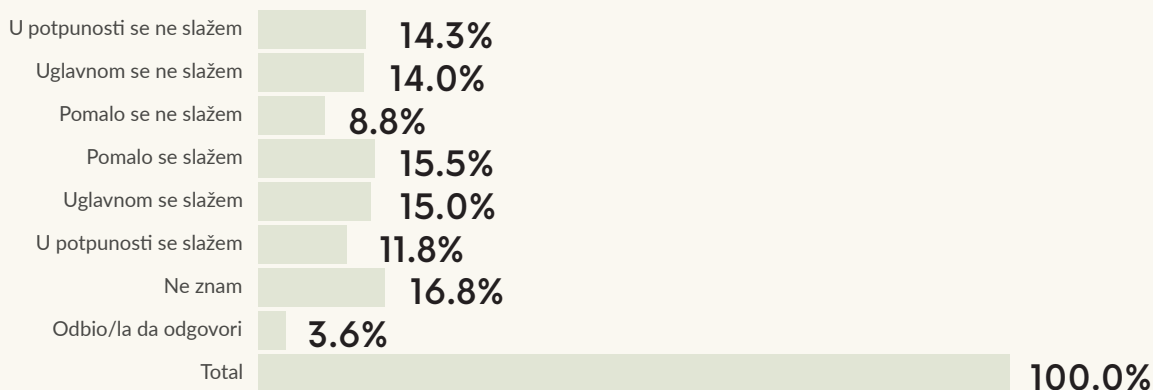
U kojoj mjeri se slažete sa sljedećom tvrdnjom: Saradnja sa Rusijom je neophodna da bi Crna Gora politički napredovala.

Prema rezultatima ovog istraživanja, 44,1% ispitanika u određenoj mjeri se slaže s tvrdnjom da je saradnja s Rusijom neophodna za politički napredak Crne Gore (zbir onih koji se "pomalo", "uglavnom" i "u potpunosti" slažu). S druge strane, 37,5% ispitanika se ne slaže s ovom tvrdnjom (zbir onih koji se "pomalo", "uglavnom" i "u potpunosti" ne slažu).

Najveći procenat onih koji se slažu sa tvrdnjom da je saradnja sa Rusijom neophodna za politički napredak Crne Gore su glasači Demokratske narodne partije (86.8%), i oni sa višim obrazovanjem (55.1%). S druge strane, najveće neslaganje sa ovom tvrdnjom imaju glasači DPS-a (63.3%), kao i ispitanici sa visokim obrazovanjem (41.6%).

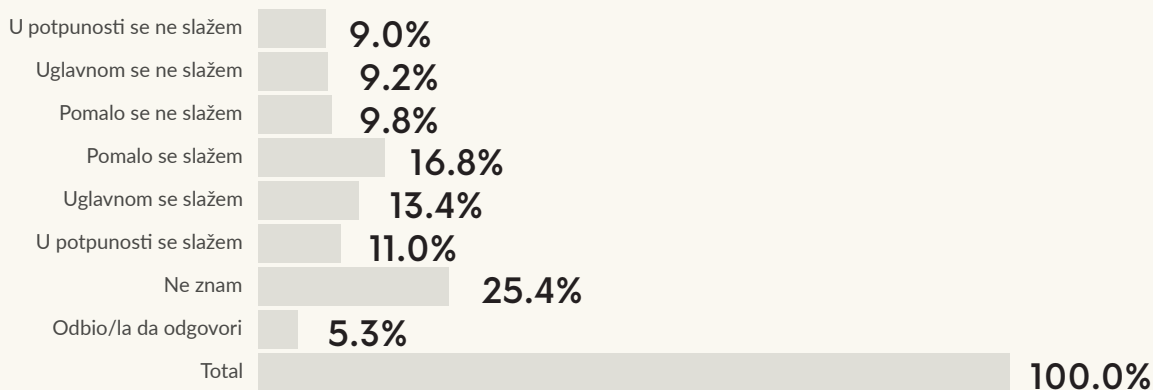
U kojoj mjeri se slažete sa sljedećom tvrdnjom: Uspjeh Rusije može poslužiti kao inspiracija za nacije u razvoju.

U određenoj mjeri 42,3% ispitanika, se slaže, s tvrdnjom da uspjeh Rusije može poslužiti kao inspiracija za nacije u razvoju (zbir onih koji se "pomalo", "uglavnom" i "u potpunosti" slažu). Nasuprot tome, 37,1% se ne slaže s ovom tvrdnjom (zbir onih koji se "pomalo", "uglavnom" i "u potpunosti" ne slažu). Takođe, 16,8% ispitanika nije sigurno i odgovorilo je sa "ne znam".

Najveći procenat onih koji se slažu da uspjeh Rusije može poslužiti kao inspiracija za nacije u razvoju su glasači Demokratske narodne partije (78.9%), i oni sa osnovnim obrazovanjem (58.7%). S druge strane, najviše se ne slažu sa ovom tvrdnjom glasači DPS-a (62.0%), i oni sa univerzitetskim obrazovanjem (41.6%).

U kojoj mjeri se slažete sa sljedećom tvrdnjom: Ne postoji fundamentalni sukob interesa između Rusije i EU, čak i dok postoje razlike po konkretnim pitanjima.

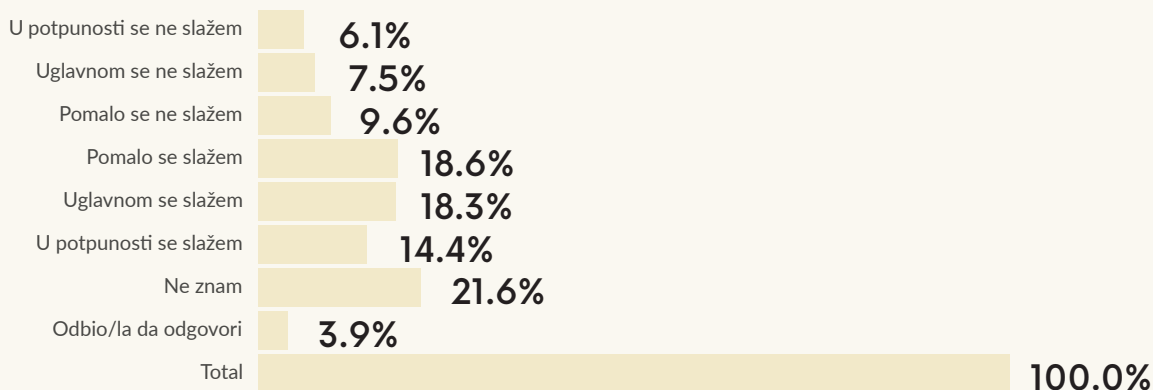

Nešto više od 40,0% ispitanika u određenoj mjeri se slaže s tvrdnjom da ne postoji fundamentalni sukob interesa između Rusije i EU, uprkos razlikama po konkretnim pitanjima (zbir onih koji se "pomalo", "uglavnom" i "u potpunosti" slažu). S druge strane, 28,0% se ne slaže s ovom tvrdnjom (zbir onih koji se "pomalo", "uglavnom" i "u potpunosti" ne slažu). Značajan broj građana, 25,4%,

nije siguran i odgovorio je sa "ne znam".

Najveći procenat onih koji se slažu da ne postoji fundamentalni sukob interesa između Rusije i EU, čak i uz razlike po pojedinim pitanjima, glasači Bošnjačke stranke (58.5%). S druge strane, najviše se ne slažu sa ovom tvrdnjom glasači NSD (42.9%).

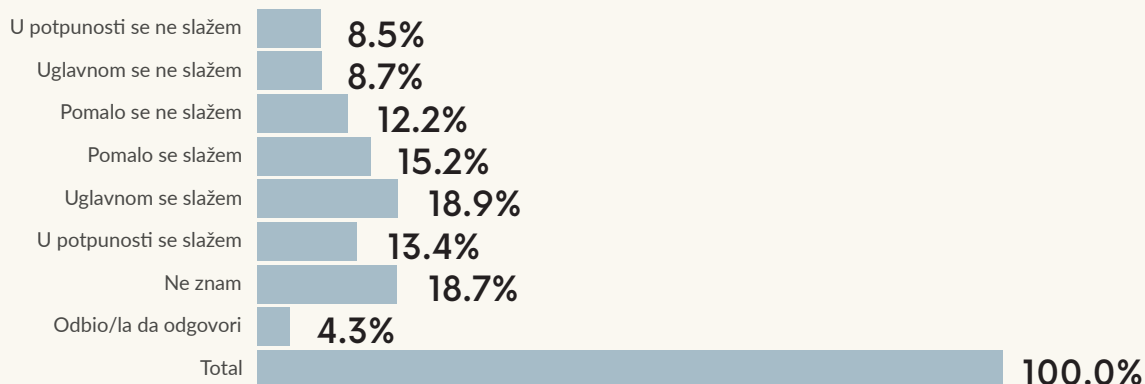
U kojoj mjeri se slažete sa sljedećom tvrdnjom: Zapadne vlade brane i štite pravo pojedinca na ličnu slobodu.

Rezultati istraživanja pokazuju, da se 51,3% ispitanika, slaže s tvrdnjom (zbir onih koji se "pomalo", "uglavnom" i "u potpunosti" slažu), dok se 23,2% ispitanika ne slaže (zbir onih koji se "pomalo", "uglavnom" i "u potpunosti" ne slažu).

Najveći procenat ispitanika koji se uglavnom ne slažu s tvrdnjom da zapadne vlade brane i štite pravo pojedinca na ličnu slobodu dolazi od muškaraca (50.4%) i starosne grupe od 26 do 35 godina (52.6%).

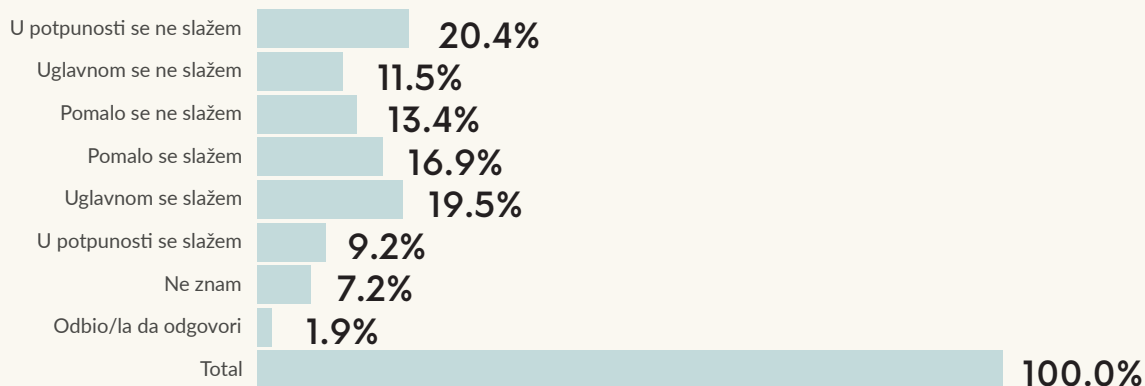
U kojoj mjeri se slažete sa sljedećom tvrdnjom: Zapadne vlade se aktivno bore protiv korupcije.

Nešto manje od polovine (47,5%) ispitanika se u određenoj mjeri slaže s tvrdnjom da se zapadne vlade aktivno bore protiv korupcije (zbir onih koji se "pomalo", "uglavnom" i "u potpunosti" slažu). Nasuprot tome, 29,4% ispitanika se ne slaže s ovom tvrdnjom (zbir onih koji se "pomalo", "uglavnom" i "u potpunosti" ne slažu).

Najveći procenat ispitanika koji se slažu s tvrdnjom da se zapadne vlade aktivno bore protiv korupcije je među mlađim ispitanicima, oni iz grupe od 26 do 35 godina imaju najveći procenat saglasnosti (52.6%). S druge strane, najveći procenat neslaganja dolazi od onih koji podržavaju Demokratsku narodnu partiju (55.3%).

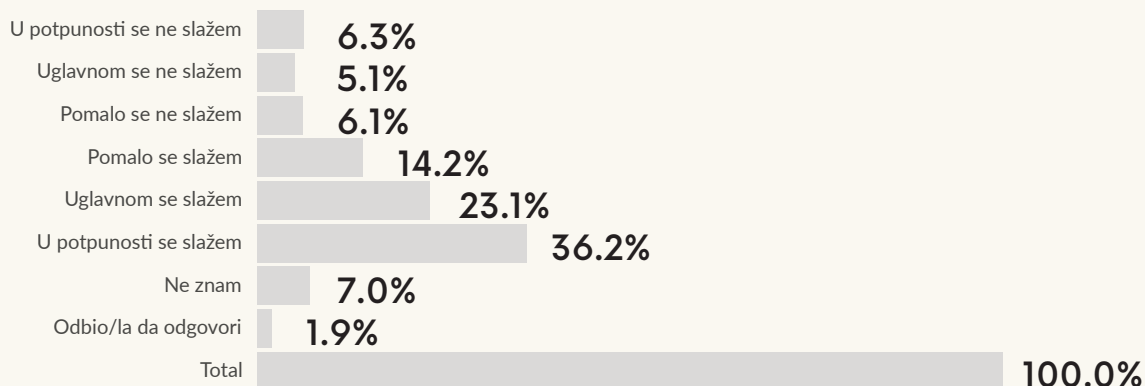
U kojoj mjeri se slažete sa sljedećom tvrdnjom: Izborni procesi u Crnoj Gori su slobodni i fer.

Prema ovim podacima, 45,6% ispitanika u određenoj mjeri se slaže s tvrdnjom da su izborni procesi u Crnoj Gori slobodni i fer (zbir onih koji se "pomalo", "uglavnom" i "u potpunosti" slažu). S druge strane, 45,3% ispitanika se ne slaže s ovom tvrdnjom (zbir onih koji se "pomalo", "uglavnom" i "u potpunosti" ne slažu). Najveći procenat onih koji smatraju da su izborni procesi

u Crnoj Gori slobodni i fer dolazi od glasača Evropskog saveza (74.2%) i glasača Pokreta EVROPA SAD (63.5%). S druge strane, najveći procenat neslaganja primjećen je kod glasača Demokratske partije socijalista (59.3%) i kod osoba sa univerzitetskom diplomom (48.0%).

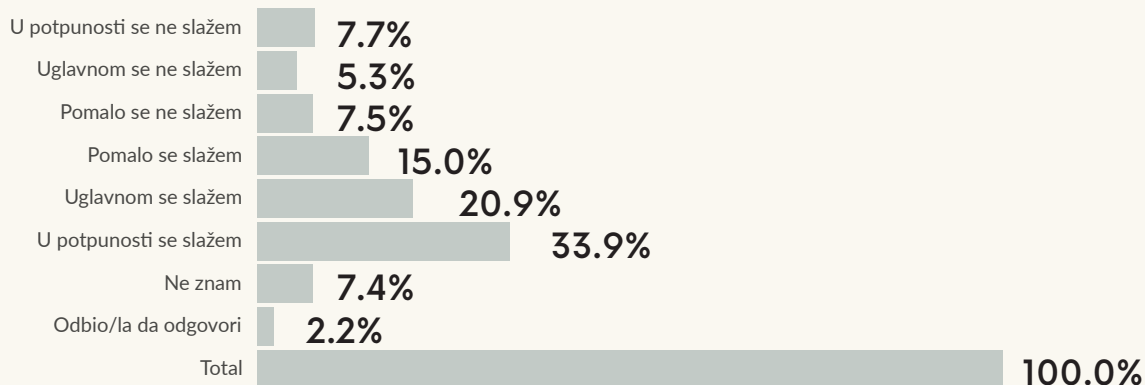
U kojoj mjeri se slažete sa sljedećom tvrdnjom: Politička podjela je ozbiljan problem u Crnoj Gori.

Skoro 4/5 ispitanika se u određenoj mjeri slaže s tvrdnjom, da je politička podjela ozbiljan problem u Crnoj Gori (zbir onih koji se "pomalo", "uglavnom" i "u potpunosti" slažu). S druge strane, 17,5% ispitanika ne slaže se s ovom tvrdnjom (zbir onih koji

se "pomalo", "uglavnom" i "u potpunosti" ne slažu). Najveći procenat slaganja dolazi od žena (74.2%), osoba starosti od 55 do 64 godine (78.4%), onih sa srednjim obrazovanjem (75.1%) i glasača Stranke evropskog progresa (88.9%).

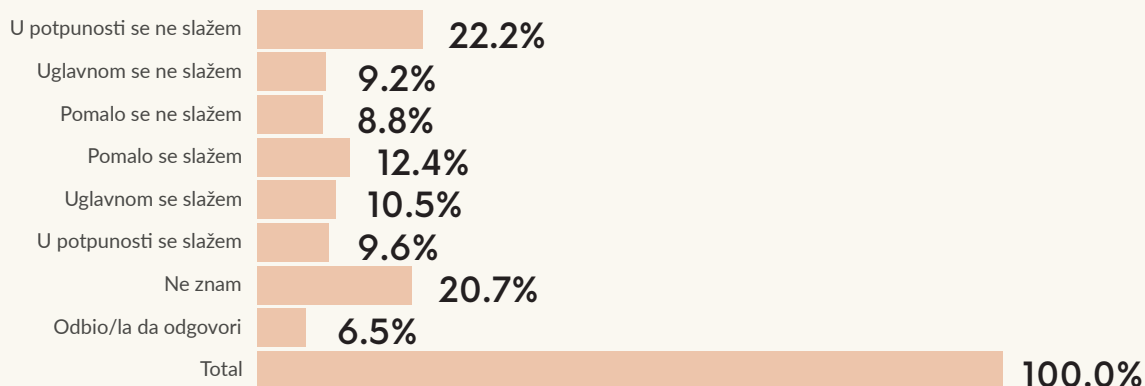
U kojoj mjeri se slažete sa sljedećom tvrdnjom: Korupcija u vladi je ozbiljan problem u Crnoj Gori.

Preko 2/3 (69,8%) ispitanika u određenoj mjeri se slaže s tvrdnjom da je korupcija u vladi ozbiljan problem u Crnoj Gori (zbir onih koji se "pomalo", "uglavnom" i "u potpunosti" slažu). S druge strane, 20,5% ispitanika ne slaže se s ovom tvrdnjom (zbir onih koji se "pomalo", "uglavnom" i "u potpunosti" ne slažu).

Najveći procenat slaganja da je korupcija u Vladi ozbiljan problem dolazi od muškaraca (70.9%), osoba starosti od 55 do 64 godine (79.0%), ljudi sa srednjim obrazovanjem (73.1%), i glasača Evropskog saveza (80.6%).

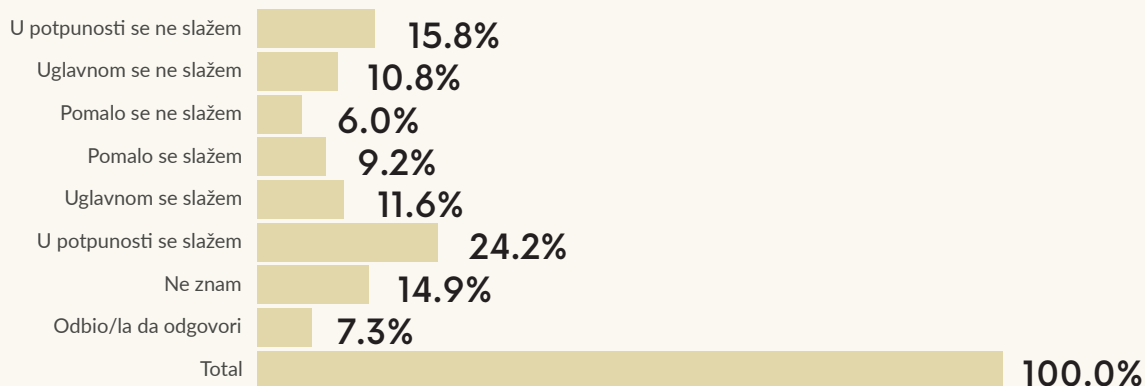
U kojoj mjeri se slažete sa sljedećom tvrdnjom: Ruska vojna akcija u Ukrajini je legitimna.

Oko 1/3 (32,5%) ispitanika u određenoj mjeri se slaže s tvrdnjom da je ruska vojna akcija u Ukrajini legitimna (zbir onih koji se "pomalo", "uglavnom" i "u potpunosti" slažu). S druge strane, 40,2% se ne slaže s ovom tvrdnjom (zbir onih koji se "pomalo", "uglavnom" i "u potpunosti" ne slažu). Značajan procenat ispitanika, 20,7%, nije siguran i odgovorio je sa "ne znam".

Najveći procenat slaganja sa ovom tvrdnjom dolazi od muškaraca (36.8%), osoba starosti od 55 do 64 godine (37.0%), ljudi sa srednjim obrazovanjem (34.5%) i glasača Demokratske narodne partije (DNP) (76.3%). Najveći procenat neslaganja dolazi od glasača DPS-a (68.7%), osoba sa univerzitetskom diplomom (44.0%), ljudi starosti od 26 do 35 godina (45.1%).

U kojoj mjeri se slažete sa sljedećom tvrdnjom: Nezavisnost Kosova je nelegitimna.

Nešto manje od polovine (45,0%) ispitanika u određenoj mjeri se slaže s tvrdnjom da je nezavisnost Kosova nelegitimna (zbir onih koji se "pomalo", "uglavnom" i "u potpunosti" slažu). S druge strane, 32,6% se ne slaže s ovom tvrdnjom (zbir onih koji se "pomalo", "uglavnom" i "u potpunosti" ne slažu). Takođe, 14,9% ispitanika nije sigurno i odgovorilo je sa "ne znam", što ukazuje na podijeljena mišljenja među građanima po pitanju nezavisnosti Kosova.

Najveći procenat slaganja sa tvrdnjom da je nezavisnost Kosova nelegitimna dolazi od muškaraca (45.2%), osoba starosti od 55 do 64 godine (53.1%), onih sa srednjoškolskim obrazovanjem (45.1%) i glasača Demokratske narodne partije (DNP) (76.3%). S druge strane, najveći procenat neslaganja dolazi od muškaraca (34.3%), zatim od glasača Bošnjačke stranke (70.7%), osoba sa univerzitetskom diplomom (32.4%) i ispitanika starosti od 26 do 35 godina (36.4%).

Zaključak:

Rezultati ovog dijela istraživanja pružaju uvid u percepcije građana Crne Gore o političkoj situaciji, stranim uticajima, i stavovima prema međunarodnim akterima.

Većina ispitanika smatra da se politička situacija u Crnoj Gori kreće u pogrešnom smjeru.

Kada je riječ o uticaju stranih država na politiku Crne Gore, Evropska unija se percipira kao najpozitivniji faktor posebno među visoko obrazovanim građanima i glasačima Demokratske partije socijalista (DPS) i Evropskog saveza (SDP-SD-LP). Srbija je na drugom mjestu, ali njena uloga

izaziva kontradikciju. Slične podjele postoje i u percepciji SAD-a, Rusije, NATO-a, i drugih globalnih aktera.

Jedno od ključnih pitanja koje se nameće u političkom diskursu je percepcija stranog uticaja i političke podjele u zemlji. Ispitanici su prepoznali spoljno miješanje u unutrašnje poslove kao jedan od glavnih političkih problema, uz slabo političko rukovodstvo i korupciju. Zanimljivo je da je percepcija političkog ekstremizma i političke diskriminacije takođe naglašena kao značajan izazov, što dodatno ukazuje na visok stepen političke polarizacije u društvu.

Što se tiče unutrašnje politike, percepcije

o stabilnosti vlade i izbornim procesima su podijeljene. Nešto više od polovine ispitanika smatra da je vlada nestabilna, dok gotovo jednak procenat građana smatra da izbori u Crnoj Gori nisu slobodni i fer, ukazujući na visok stepen nepovjerenja u institucionalne procese.

U pogledu globalnih sila, istraživanje je pokazalo duboku polarizaciju prema zapadnim akterima poput SAD-a i EU. Dok gotovo polovina građana vjeruje da zapadne demokratije propadaju i da SAD potkopavaju suverenitet drugih zemalja, značajan procenat i dalje vidi zapadne zemlje kao one koje brane pravo pojedinca na ličnu slobodu i aktivno se bore protiv korupcije.

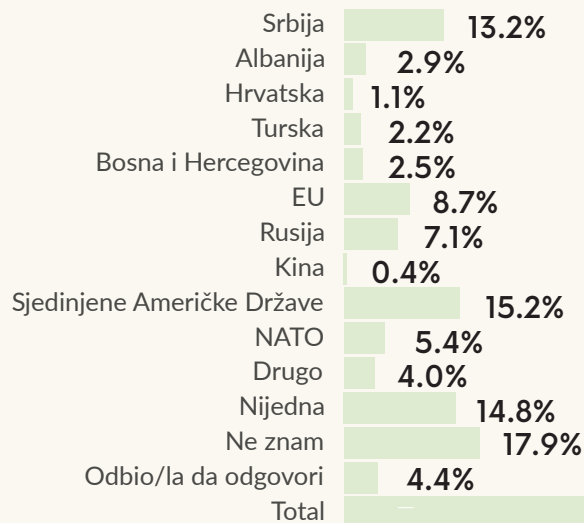
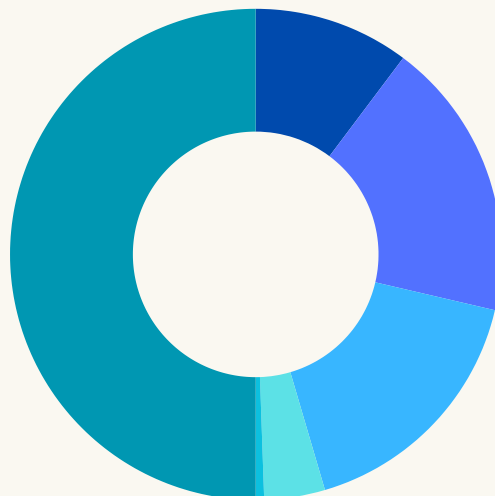
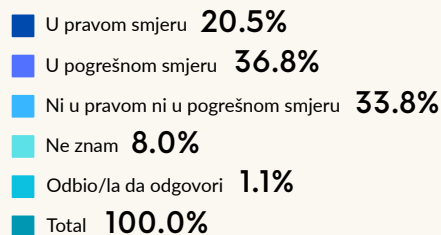
DRUŠTVENA PITANJA

U kom smjeru se trenutno, po Vašem mišljenju, kreću stvari u Crnoj Gori u smislu društvene situacije?

Nešto više od 1/3 ispitanika (36.8%) smatra da se društvena situacija u Crnoj Gori kreće u pogrešnom smjeru, dok svaki peti ispitanik (20.5%) vjeruje da je pravac kretanja dobar. Značajan dio (33.6%) smatra da situacija nije ni dobra ni loša, dok je 8% neodlučno. Samo 1.1% ispitanika je odbilo da odgovori.

Ne postoje značajne razlike između muškaraca i žena u percepciji društvene situacije. I muškarci i žene najčešće smatraju da stvari idu u pogrešnom smjeru (muškarci 36.4%, žene 37.2%), dok manji procenat vjeruje da idu u pravom smjeru (muškarci 20.1%, žene 20.8%).

Građani koji podržavaju Pokret EVROPA SAD i Demokratsku Crnu Goru (Demokrate) uglavnom imaju optimističniji stav, sa 39.7% i 36.7% onih koji vjeruju da situacija ide u pravom smjeru. S druge strane, pristalice Demokratske partije socijalista (DPS) su najpesimističnije sa 52.0% koji vjeruju da se situacija kreće u pogrešnom smjeru.

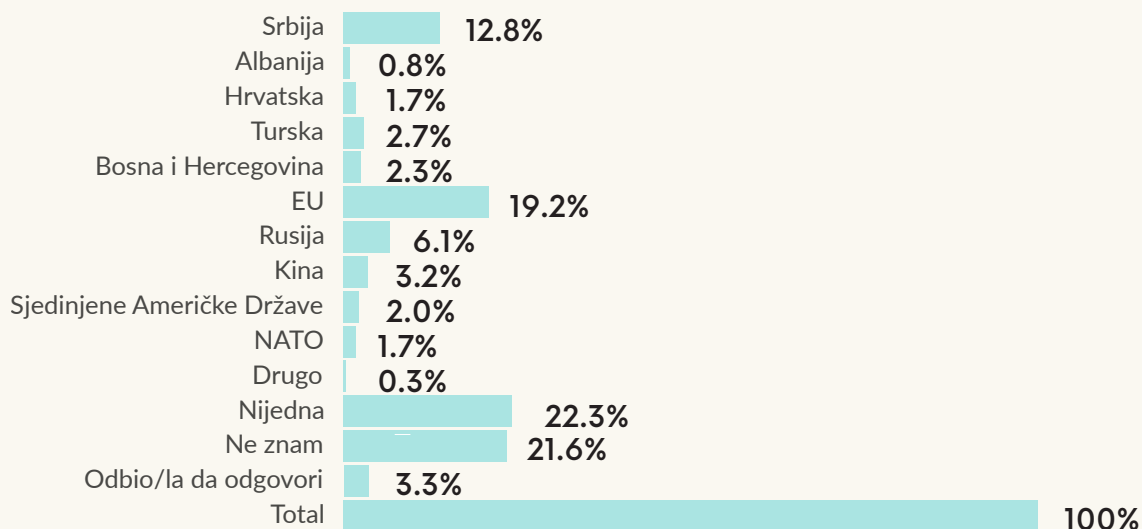

Koja od sledećih država ili grupa država ima najveći negativan uticaj na društvo u Crnoj Gori?

Prema rezultatima ovog istraživanja, najveći procenat građana Crne Gore smatra da Sjedinjene Američke Države imaju najnegativniji uticaj na društvo, sa 15.2%. Sledeći najčešći odgovor je "Nijedna", što je stav 14.8% građana, dok Srbija zauzima treće mjesto

sa 13.2%. Značajan dio populacije (17.9%) ne zna ili nije siguran koja država ili grupa država ima najveći negativan uticaj. Najveći procenat onih koji vide EU kao negativan faktor dolazi iz redova glasača Demokratske narodne partije (18.4%).

Koja od sledećih država ili grupa država ima najveći pozitivan uticaj na društvo u Crnoj Gori?

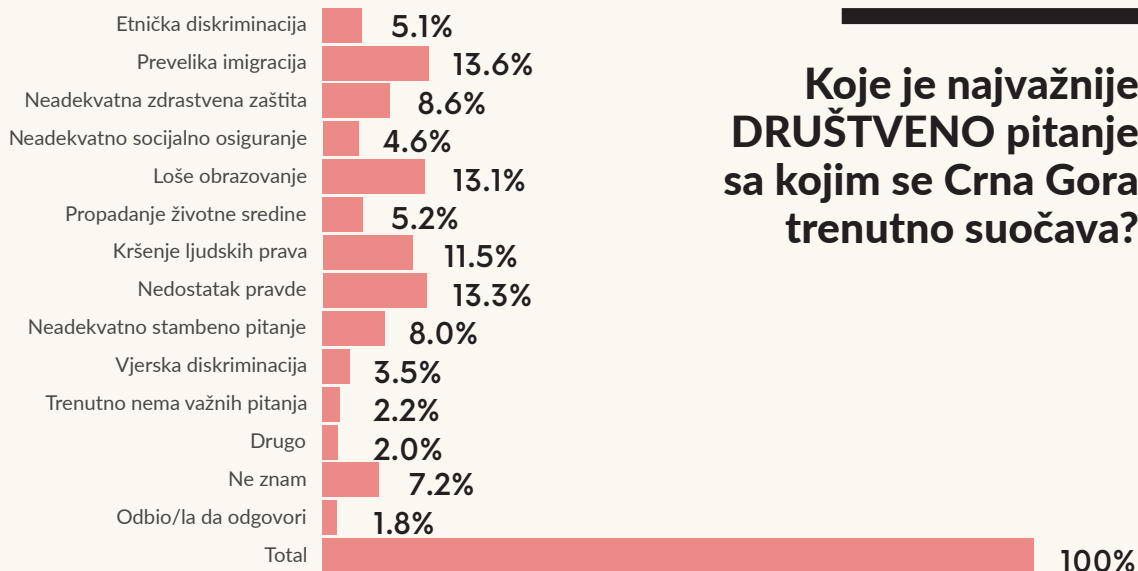

EU je najčešće prepoznata kao država ili grupa država sa najvećim pozitivnim uticajem (19.2%), dok 12.8% ispitanika vidi Srbiju kao ključnog pozitivnog faktora. Značajan broj građana ne zna ili nije siguran o pozitivnim uticajima (21.6%), dok Rusija (6.1%) i Kina (3.2%) bijleže manji pozitivan uticaj.

takođe EU vide kao glavnog pozitivnog aktera.

Značajan dio ispitanika (22.3%) smatra da nijedna država nema pozitivan uticaj na Crnu Goru.

Ispitanici s visokim obrazovanjem (22.4%) najčešće prepoznaju EU kao ključni pozitivan faktor. Ispitanici koji podržavaju Demokratsku partiju socijalista (38.0%)

Koje je najvažnije DRUŠTVENO pitanje sa kojim se Crna Gora trenutno suočava?

Prema podacima iz ovog istraživanja, najveći društveni problemi u Crnoj Gori su prevelika imigracija (13.6%), nedostatak pravde (13.3%) i loše obrazovanje (13.1%). Značajan broj ispitanika takođe ističe kršenje ljudskih

prava (11.5%) i neadekvatnu zdravstvenu zaštitu (8.6%) kao ključne izazove. Etnička diskriminacija (5.1%) i propadanje životne sredine (5.2%) se prepoznaju kao važna, ali manje dominantna pitanja.

Zaključak:

Zaključak za poglavlje "Društvena pitanja" istraživanja, pokazuje da građani Crne Gore imaju raznolike i podijeljene stavove o trenutnoj društvenoj situaciji u zemlji i o najvažnijim društvenim problemima s kojima se suočavaju.

Više od jedne trećine ispitanika smatra da se društvena situacija kreće u pogrešnom smjeru, dok manji procenat smatra da stvari idu u pravom smjeru. Značajan dio, oko 1/3 ispitanika, vjeruje da situacija nije ni dobra ni loša.

Kada je riječ o negativnim društvenim uticajima, Sjedinjene Američke Države su najčešće identifikovane kao država sa najvećim negativnim uticajem. Srbija je takođe percipirana kao značajan negativan faktor posebno među glasačima Demokratske partije socijalista (DPS).

S druge strane, Evropska unija je prepoznata kao država ili grupa država sa najvećim pozitivnim uticajem na društvo što je stav koji najviše dijele visokoobrazovani građani i pristalice DPS-a i proevropskih stranaka. Međutim, značajan procenat građana, svaki peti, smatra da nijedna država nema pozitivan uticaj na Crnu Goru, što ukazuje na

skepticizam prema međunarodnom angažmanu.

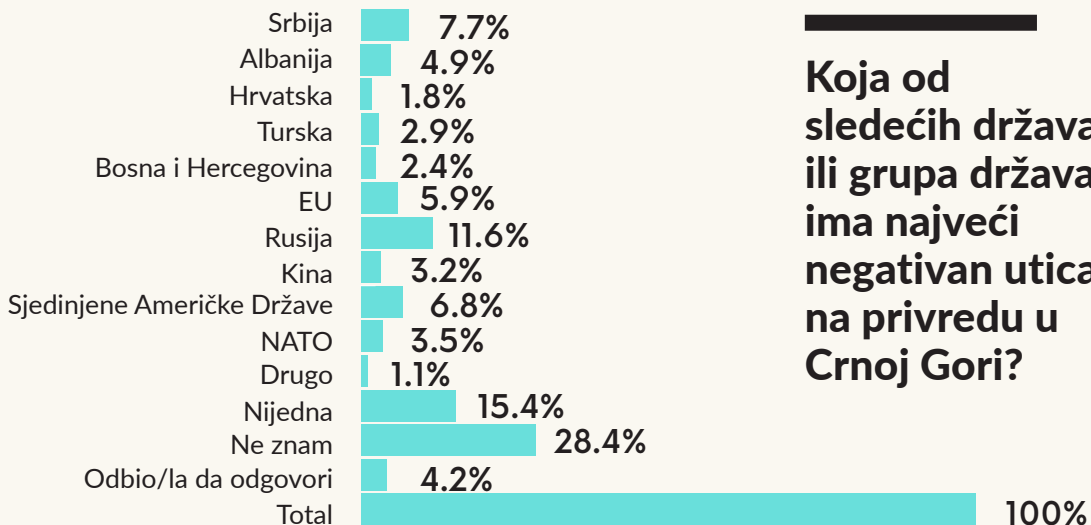
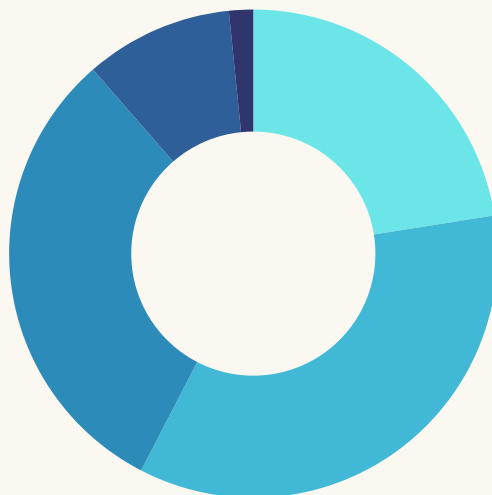
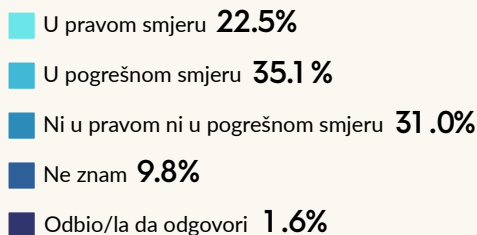
Kada je riječ o ključnim društvenim problemima, istraživanje pokazuje da su najveći izazovi u očima građana prevelika imigracija, loše obrazovanje i nedostatak pravde. Kršenje ljudskih prava i neadekvatna zdravstvena zaštita takođe su visoko rangirani među glavnim problemima. Ovi rezultati ukazuju na to da građani Crne Gore percipiraju širok spektar društvenih izazova, pri čemu dominiraju pitanja migracija, obrazovanja, i pravde.

EKONOMSKA PITANJA

U kom smjeru se, prema Vašem mišljenju, kreću stvari u Crnoj Gori u pogledu ekonomske situacije?

Nešto više od 1/3 (35.1%) ispitanika smatra da se ekonomska situacija u Crnoj Gori kreće u pogrešnom smjeru, dok 22.5% smatra da se situacija razvija u pravom smjeru. Značajan dio ispitanika (31.0%) vjeruje da se situacija ne kreće ni u pravom ni u pogrešnom smjeru, dok 9.8% nije sigurno u svoju procjenu.

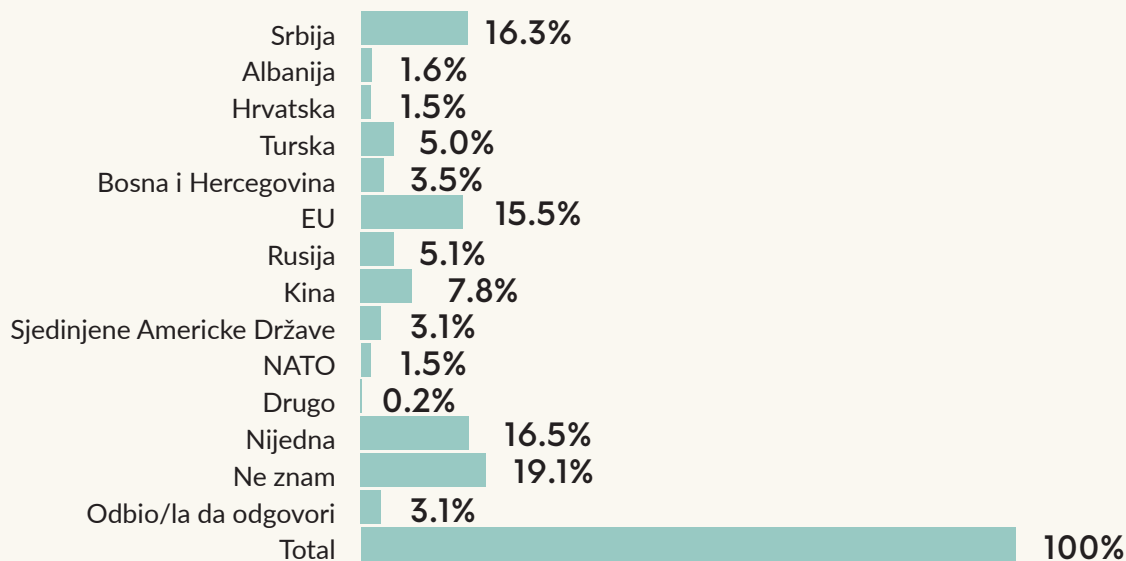
Ispitanici sa nižim obrazovanjem, poput onih sa osnovnom školom, češće smatraju da stvari idu u pravom smjeru (28.3%). Nasuprot tome, ispitanici s višim obrazovanjem, poput onih s magistarskom ili doktorskom diplomom, imaju negativniji stav (44.9% smatra da stvari idu u pogrešnom smjeru). Glasači Pokreta Evropa sad najviše vjeruju da se situacija kreće u pravom smjeru (47.6%), dok su glasači Demokratske partije socijalista (DPS) uglavnom skeptični (58.7% smatra da stvari idu u pogrešnom smjeru).

Koja od sledećih država ili grupa država ima najveći negativan uticaj na privredu u Crnoj Gori?

Najveći negativan uticaj na privredu Crne Gore ispitanici vide u Rusiji (11.6%), dok je značajan procenat ispitanika smatra da "nijedna" država ili grupa država nema posebno negativan uticaj (15.4%). Pored toga, 28.4 ispitanika nije sigurno u odgovor ("Ne znam"). Srbija (7.7%) i Sjedinjene Američke Države (6.8%) takođe su često viđene kao faktori sa negativnim uticajem, dok je Albanija ocenjena kao negativna od strane 4.9% ispitanika, a EU sa 5.9%.

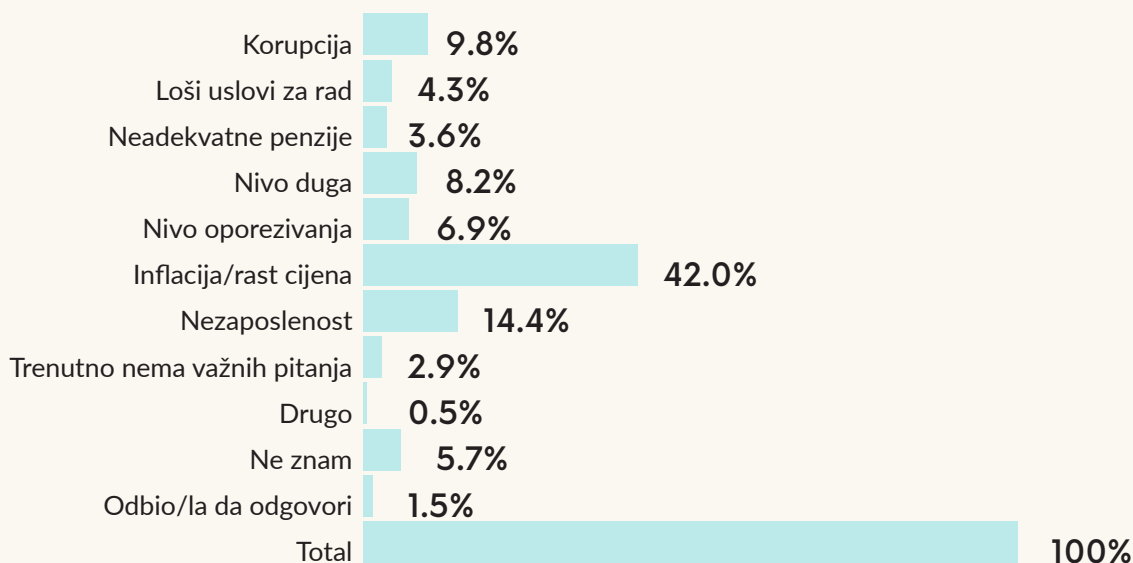
Koja od sledećih država ili grupa država ima najveći pozitivan uticaj na privredu u Crnoj Gori?

Prema podacima ovog istraživanja, ispitanici smatraju da Srbija ima najveći pozitivan uticaj na privredu Crne Gore (16.3%). Ovaj stav je najzastupljeniji među glasačima Demokratske narodne partije (44.7%). Takođe, podrška dolazi i od onih sa srednjom stručnom spremom (17.1%) i od muških ispitanika (16.9%).

Takođe, 16.5% ispitanika vjeruje da nijedna država ili grupa država nema poseban pozitivan uticaj na privredu, a 19.1% ispitanika nije sigurno ("Ne znam"). Turska (5.0%) i Rusija (5.1%) su takođe prepoznate kao faktori sa pozitivnim uticajem na privredu Crne Gore.

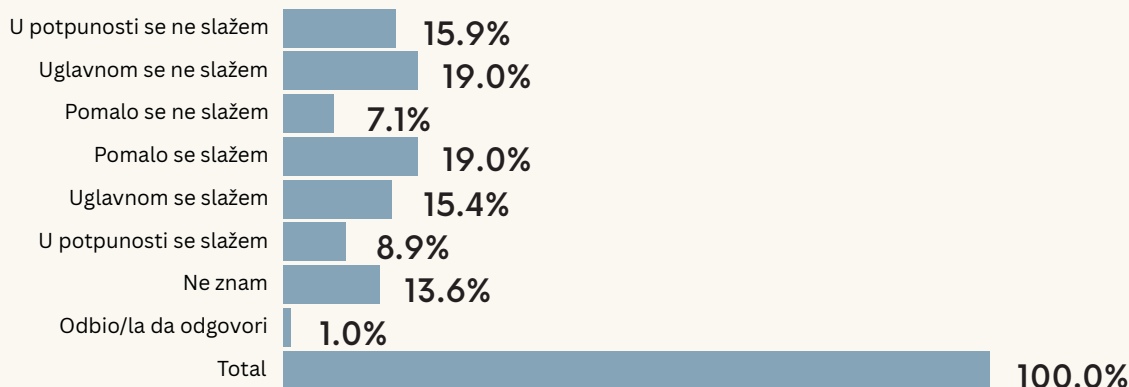
Koje je najvažnije ekonomsko pitanje sa kojima se Crna Gora trenutno suočava?

Najvažnije ekonomsko pitanje sa kojim se Crna Gora trenutno suočava, prema percepciji ispitanika, je inflacija/rast cijena, koju je označilo 42.0% učesnika ankete. Druga najvažnija ekonomska briga je nezaposlenost

(14.4%), dok korupcija zauzima treće mjesto sa 9.8%. Ostala pitanja kao što su nivo duga (8.2%) i nivo oporezivanja (6.9%) takođe su prisutna, ali s manjim procentima podrške.

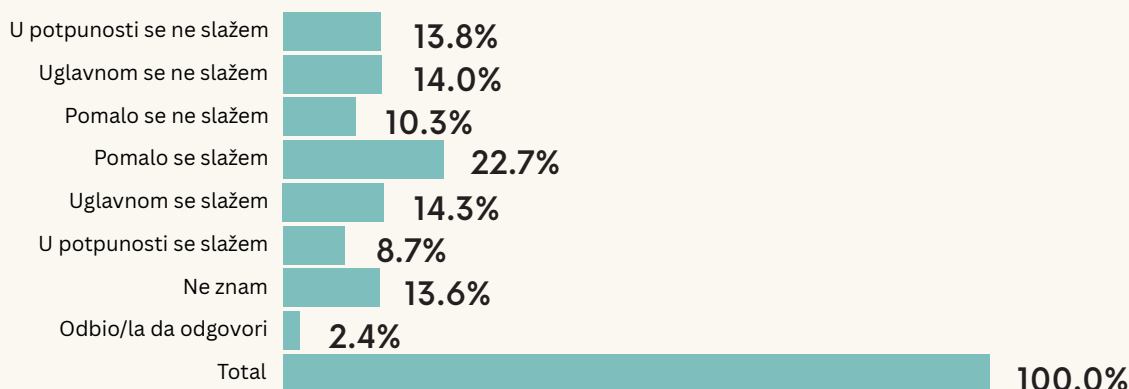
U kojoj mjeri se slažete sa sljedećom tvrdnjom: Crna Gora je ekonomski zavisna od Rusije.

Čak 43.3% ispitanika slaže se s tvrdnjom da je Crna Gora ekonomski zavisna od Rusije (sumarni podaci za pozitivne odgovore), dok 42% ispitanika izražava neslaganje po ovom pitanju (sumarni podaci za negativne odgovore). Ovi podaci ukazuju na gotovo podjednaku podijeljenost u percepcijama građana.

Birači partija, kao što su Nova srpska demokratija (62.5%) i Demokratska narodna partija (68.4%), u većem procjenitu smatraju da postoji zavisnost, dok su pristalice DPS-a uglavnom skloni neslaganju (58%).

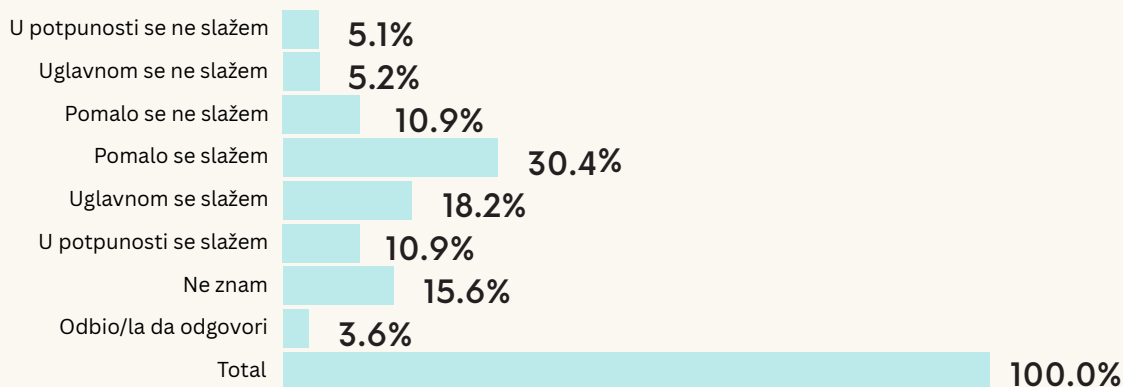
U kojoj mjeri se slažete sa sljedećom tvrdnjom: Crna Gora je ekonomski zavisna od Amerike.

Nešto manje od 40% ispitanika ne slaže se s tvrdnjom (uključujući one koji se "u potpunosti", "uglavnom", ili "pomalo" ne slažu) da je Crna Gora ekonomski zavisna od Amerike. S druge strane, 45.7% ispitanika vjeruje da je Crna Gora ekonomski zavisna od Amerike (uključujući one koji se "pomalo", "uglavnom", ili "u potpunosti" slažu). 13.6% ispitanika ne zna, dok je 2.4% odbilo da odgovori.

Najveću saglasnost s tvrdnjom da je Crna Gora ekonomski zavisna od Amerike pokazuju ispitanici s osnovnim obrazovanjem (56.5%). Najviše pristalica saglasnosti dolazi iz redova birača Bošnjačke stranke (70.7%). S druge strane, najveće neslaganje s ovom tvrdnjom pokazuju birači Demokratske Crne Gore (46.9%) i DPS-a (44%).

U kojoj mjeri se slažete sa sljedećom tvrdnjom: Kina je pouzdan ekonomski partner za Crnu Goru.

Prema rezultatima ovog istraživanja 59.5% ispitanika u nekoj mjeri smatra da je Kina pouzdan ekonomski partner za Crnu Goru, s najviše njih koji se "pomalo slažu" (30.4%) i onih koji "uglavnom slažu" (18.2%). Nasuprot tome, 21.2% se ne slaže, a 15.6% ispitanika ne zna odgovor na ovo pitanje.

Podaci pokazuju da se većina ispitanika slaže s tvrdnjom

da je Kina pouzdan ekonomski partner za Crnu Goru, posebno među ispitanicima sa visokim obrazovanjem (65.6%). Takođe, značajan procenat podrške nalazi se među glasačima Pokreta Evropa sad (75.4%) i Demokratske narodne partije (73.7%). Najveće neslaganje je prisutno među onima sa osnovnom školom (34.8%) i među ispitanicima koji podržavaju Stranku Jakova Milatovića (38.5%).

Zaključak:

Većina ispitanika smatra da se ekonomska situacija kreće u pogrešnom smjeru, dok manji dio vjeruje da je pravac pozitivan. Značajan broj građana ima neutralan stav prema trenutnom stanju.

Kada je riječ o državama ili grupama država koje imaju uticaj na crnogorsku privredu, ispitanici su podijeljeni. Najviše ispitanika smatra da Rusija ima najveći negativan uticaj na privredu Crne Gore, dok je Srbija prepoznata kao država sa

najvećim pozitivnim uticajem. EU se takođe vidi kao značajan pozitivan faktor, ali postoji značajan procenat građana koji smatra da nijedna država nema poseban pozitivan uticaj. Zanimljivo je da veliki procenat ispitanika nije siguran o tome koje države imaju negativan uticaj na crnogorsku privredu.

Najveći ekonomski izazov sa kojim se Crna Gora suočava, prema percepciji građana, je inflacija, što pokazuje visoku zabrinutost zbog rasta cijena i životnih troškova. Nezaposlenost je takođe važan problem dok korupcija zauzima treće mjesto.

Što se tiče ekonomske zavisnosti Crne Gore od drugih država, percepcije su podijeljene. Oko 43.3% građana vjeruje da je Crna Gora ekonomski zavisna od Rusije, dok 42% izražava neslaganje s tom tvrdnjom. Slično tome, 45.7% ispitanika vjeruje da Crna Gora zavisi od Amerike, dok se 38.1% ne slaže s tim.

Kina je prepoznata kao pouzdan ekonomski partner prema većini ispitanika. Ispitanici koji podržavaju Pokret Evropa sad i Demokratsku narodnu partiju (DNP) imaju najpozitivniji stav o Kini kao ekonomskom partneru.

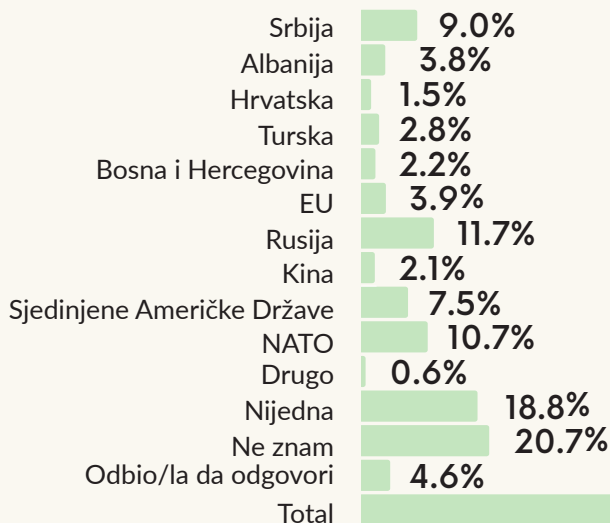
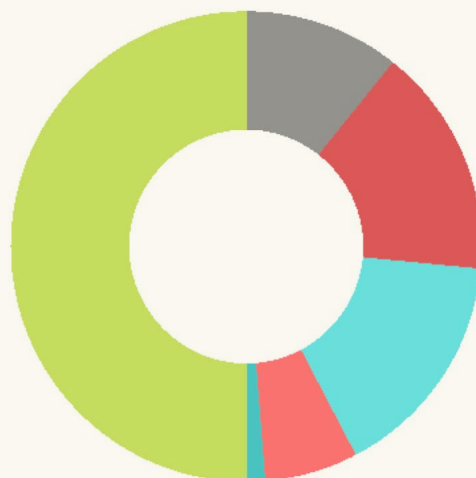
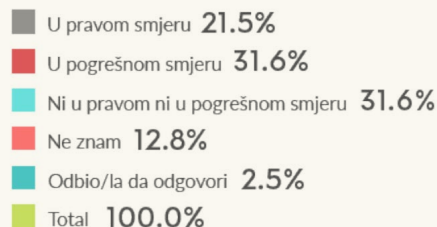
PITANJA O BEZBJEDNOSTI

U kom smjeru se, prema Vašem mišljenju, kreću stvari u Crnoj Gori u smislu bezbjednosne situacije?

Prema mišljenju ispitanika, situacija u pogledu bezbjednosti u Crnoj Gori izaziva podijeljene stavove. Tako 21.5% smatra da se stvari kreću u pravom smjeru, dok 31.6% vjeruje da idu u pogrešnom smjeru.

Među onima koji smatraju da se Crna Gora kreće u pravom smjeru najzastupljeniji su: žene (22.4%), ispitanici sa magistarskom/doktorskom diplomom (26.5%), te birači SNP (50.0%) Bošnjačke stranke (36.6%), Pokreta EVROPA SAD (33.3%) i Demokratske Crne Gore (32.7%).

S druge strane, među onima koji smatraju da se Crna Gora kreće u pogrešnom smjeru najzastupljeniji su: muškarci (32.8%), ispitanici sa završenom srednjom školom (34.1%), te birači Demokratske partije socijalista (50.7%) i Evropskog saveza (51.6%).

Koja od sledećih država ili grupa država ima najveći negativan uticaj na bezbjednost u Crnoj Gori?

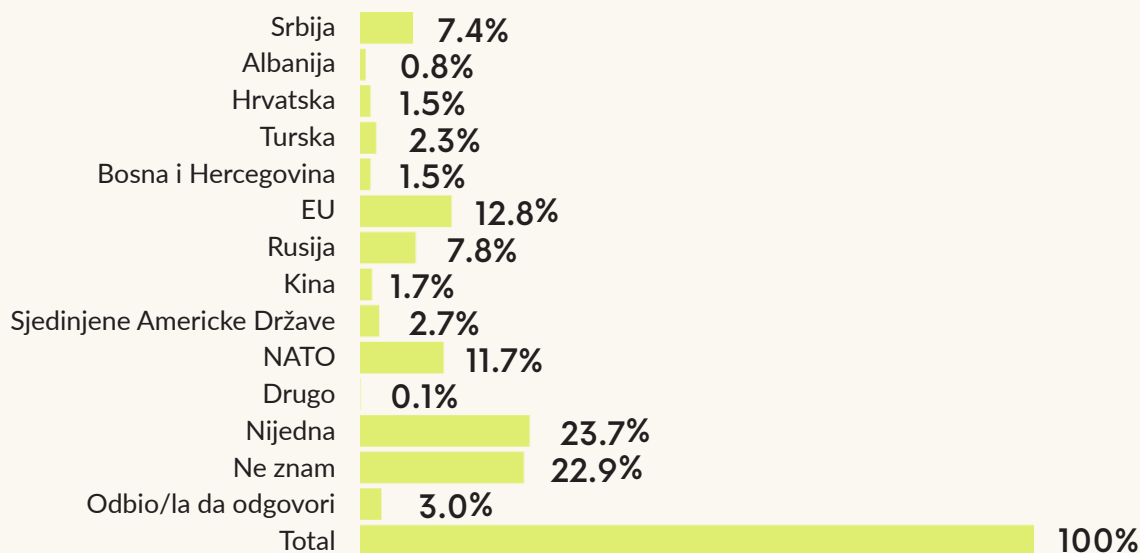
Ispitanici najčešće smatraju da Rusija (11.7%), NATO (10.7%) i Srbija (9.0%) imaju najveći negativan uticaj na bezbjednost u Crnoj Gori. Takođe, 20.7% ispitanika nije bilo sigurno, dok je 18.8% odgovorilo da nijedna država nema negativan uticaj na bezbjednost Crne Gore.

Kada se podaci posmatraju kroz prizmu različitih demografskih grupa, sledeće grupe su najistaknutije:

Muškarci nešto češće vide Srbiju i Rusiju kao negativne uticaje na bezbjednost, dok žene imaju nešto veću percepciju NATO-a kao negativnog faktora.

Među onima koji podržavaju DPS, najveći procenat smatra da Srbija (27.3%) i Rusija (21.3%) imaju negativan uticaj na bezbjednost, dok pristalice DNP izdvajaju NATO kao negativnog aktera (28.9%).

Koja od sledećih država ili grupa država ima najveći pozitivan uticaj na bezbjednost u Crnoj Gori?

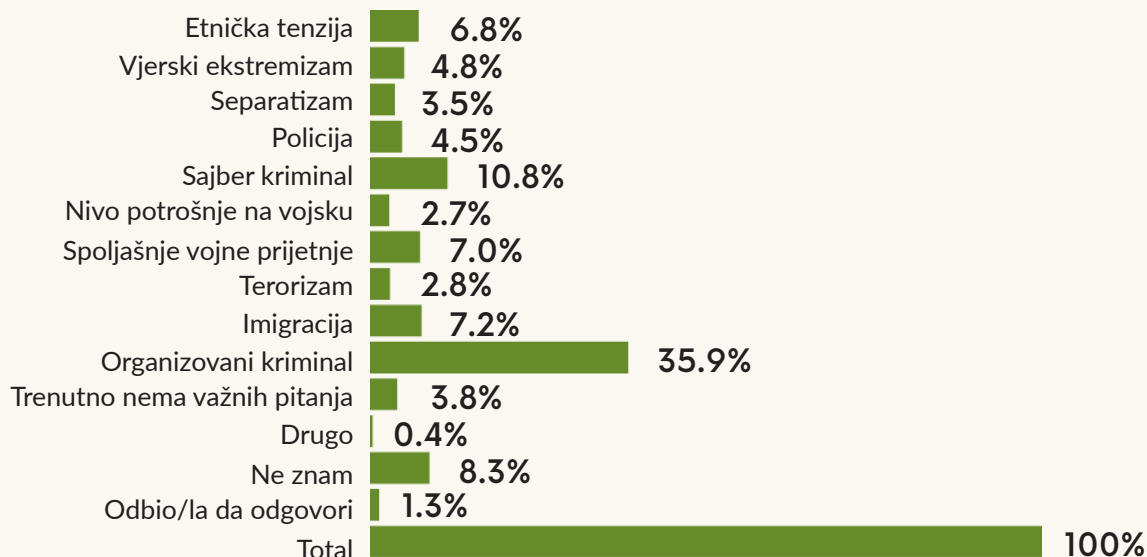

Najveći pozitivan uticaj na bezbjednost u Crnoj Gori ispitanici pripisuju Evropskoj uniji (12.8%) i NATO-u (11.7%). Srbija i Rusija takođe se prepoznaju kao pozitivni uticaji, sa učešćem od 7.4% i 7.8%. Istovremeno, najveći procenat ispitanika smatra da nijedna država ili grupa država nema pozitivan uticaj na bezbjednost Crne Gore (23.7%), dok 22.9% ne zna.

Među ispitanicima koji glasaju za različite političke

partije, glasači Socijalističke narodne partije (SNP) najviše percipiraju Srbiju kao državu s najvećim pozitivnim uticajem na bezbjednost Crne Gore (29.2%), dok glasači Demokratske partije socijalista (DPS) najviše vrednuju Evropsku uniju (24.0%) i NATO (23.3%). Glasači Nove srpske demokratije (NSD) prepoznaju pozitivan uticaj Srbije (23.2%) i Rusije (19.6%), dok NATO najviše podržavaju glasači Evropskog saveza (SDP-SD-LP) (35.5%).

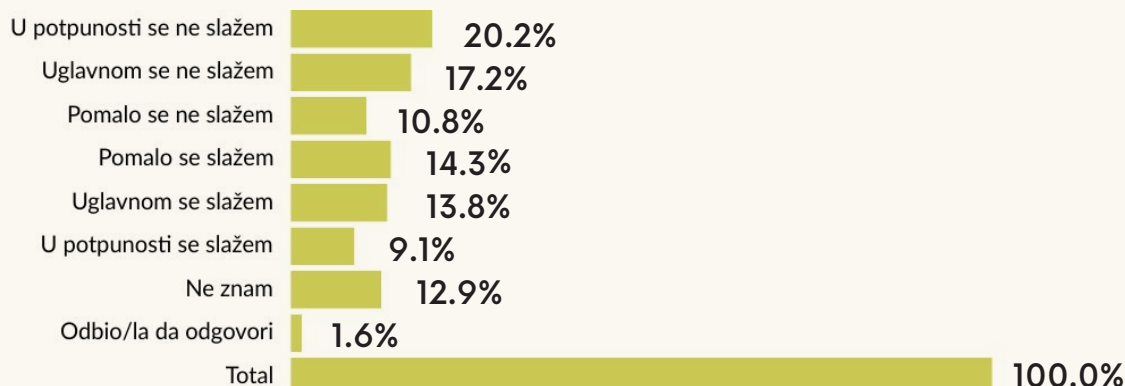
Koje je najvažnije bezbjedonosno pitanje sa kojima se Crna Gora trenutno suočava?

Najvažnije bezbjedonosno pitanje s kojim se Crna Gora trenutno suočava, prema odgovorima ispitanika, jeste organizovani kriminal, koji je identifikovalo 35.9% ispitanika. Sajber kriminal je na drugom mjestu sa 10.8%, dok su imigracija (7.2%) i spoljašnje vojne prijetnje

(7.0%) takođe prepoznate kao važne prijetnje. Etnička tenzija (6.8%) i vjerski ekstremizam (4.8%) takođe se ističu, dok je manji procenat ispitanika zabrinut zbog pitanja poput policije (4.5%) i separatizma (3.5%).

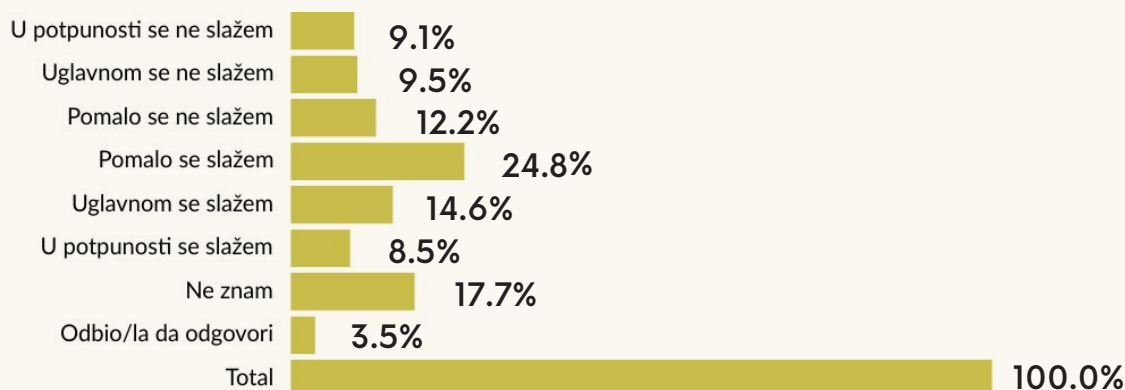
U kojoj mjeri se slažete sa sljedećom tvrdnjom: Crna Gora u smislu nacionalne bezbjednosti zavisi od Rusije.

Nešto manje od polovine ispitanika (48.2%) izražava neslaganje s tvrdnjom da Crna Gora zavisi od Rusije u smislu nacionalne bezbjednosti (zbir onih koji se u potpunosti ne slažu, uglavnom ne slažu i pomalo ne slažu). S druge strane, 37.2% ispitanika izražava određeni nivo slaganja (zbir onih koji se pomalo slažu, uglavnom slažu i u potpunosti slažu). Ostatak ispitanika, 12.9%, ne zna, dok je 1.6% odbilo da odgovori.

Muškarci (51.9%), ispitanici sa srednjim obrazovanjem (49.3%) i glasači Demokratske partije socijalista (65.3%) i Evropskog saveza (80.6%) u najvećoj mjeri se ne slažu sa tvrdnjom da Crna Gora zavisi od Rusije u smislu nacionalne bezbjednosti. S druge strane, oni koji se najviše slažu sa ovom tvrdnjom su osobe sa osnovnim obrazovanjem (56.5%) i glasači Demokratske narodne partije (DNP) (68.4%) i Nove srpske demokratije (60.7%).

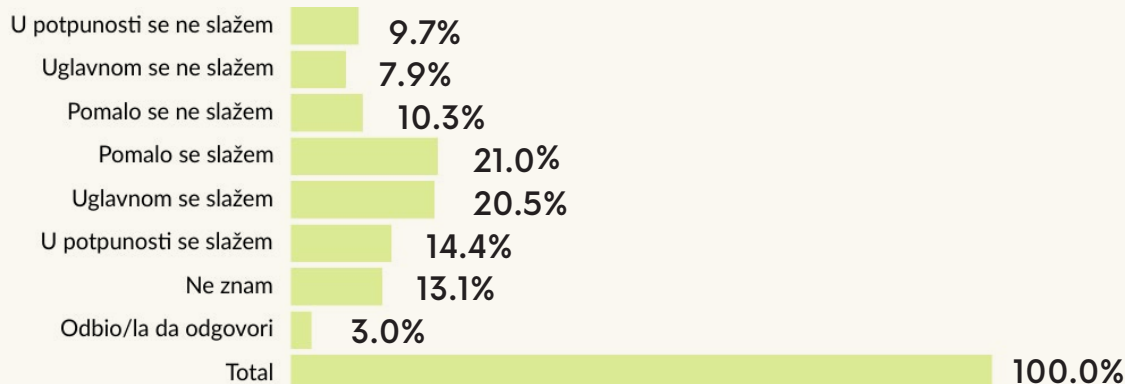
U kojoj mjeri se slažete sa sljedećom tvrdnjom: Američko vojno prisustvo u Evropi pokazuje privrženost SAD saveznicima i partnerima u NATO-u.

Ukupno 47.9% ispitanika se slaže sa tvrdnjom da američko vojno prisustvo u Evropi pokazuje privrženost SAD saveznicima i partnerima u NATO-u (zbir odgovora pomalo se slažem 24.8%, uglavnom se slažem 14.6% i u potpunosti se slažem 8.5%). Nasuprot tome, 30.8% ispitanika ne slaže se sa ovom tvrdnjom (zbir odgovora pomalo se ne slažem 12.2%, uglavnom se ne slažem 9.5% i u potpunosti se ne slažem 9.1%). Preostalih 17.7% ne zna, dok je 3.5% odbilo odgovoriti.

Među onima koji se slažu da američko vojno prisustvo u Evropi pokazuje privrženost SAD saveznicima i partnerima u NATO-u, najviše pozitivnih odgovora daju glasači Ujedinjene reformske akcije (URA) sa 65.9%. S druge strane, najviše negativnih odgovora dolazi od glasača Nove srpske demokratije (50.0%) i Demokratske narodne partije (47.4%).

U kojoj mjeri se slažete sa sljedećom tvrdnjom: NATO igra vitalnu ulogu u održavanju bezbjednosti i stabilnosti u Evropi.

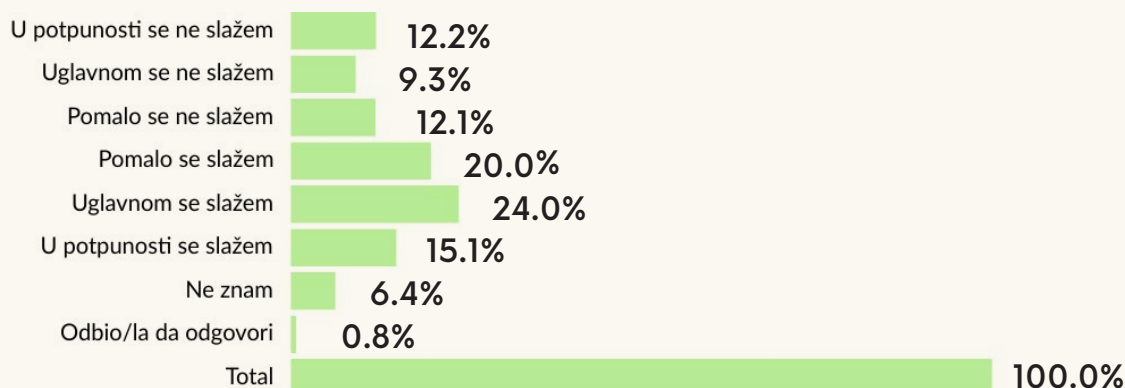

Preko polovine (55,9%) ispitanika se slaže sa tvrdnjom da NATO igra vitalnu ulogu u održavanju bezbjednosti i stabilnosti u Evropi (uključujući odgovore "pomalo se slažem", "uglavnom se slažem" i "u potpunosti se slažem"). S druge strane, 27,9% ispitanika se ne slaže s ovom tvrdnjom (uključujući odgovore "u potpunosti se ne slažem", "uglavnom se ne slažem" i "pomalo se

ne slažem"). Oko 16% ispitanika nije znalo ili je odbilo odgovor.

Najveće procentualne vrijednosti za ispitanike koji se ne slažu sa ovom tvrdnjom su među glasačima Nove srpske demokratije (60.7%) i Demokratske narodne partije (60.5%).

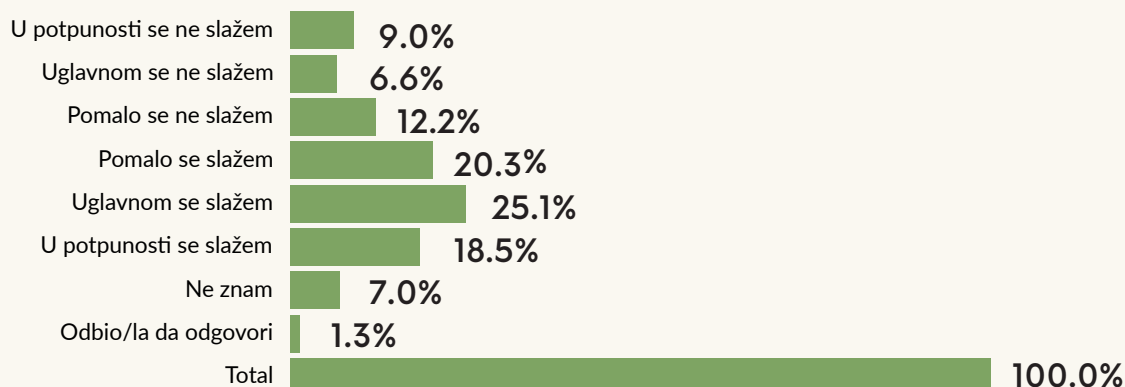
U kojoj mjeri se slažete sa sljedećom tvrdnjom: Policija u Crnoj Gori je od povjerenja.

Oko 59% ispitanika u Crnoj Gori ima pozitivan stav prema policiji, jer se slaže s tvrdnjom da je policija od povjerenja (pomalo se slaže, uglavnom se slaže, u potpunosti se slaže). S druge strane, 33.6% ispitanika izražava nepovjerenje prema policiji (u potpunosti se ne slaže, uglavnom se ne slaže, pomalo se ne slaže). Oko 6.4% ispitanika nije sigurno, dok je mali procenat (0.8%) odbio da odgovori.

Najveće neslaganje s tvrdnjom da je policija u Crnoj Gori od povjerenja dolazi od muškaraca (35.1%) i onih sa univerzitetskom diplomom (38.8%), kao i glasača Stranke evropskog progressa (83.3%). S druge strane, najveće slaganje izražavaju žene (61.1%) i osobe sa osnovnim obrazovanjem (69.6%), te glasači URA-e (75.6%) i Pokreta Evropa sad (72.2%).

U kojoj mjeri se slažete sa sljedećom tvrdnjom: Vojska u Crnoj Gori je od povjerenja.

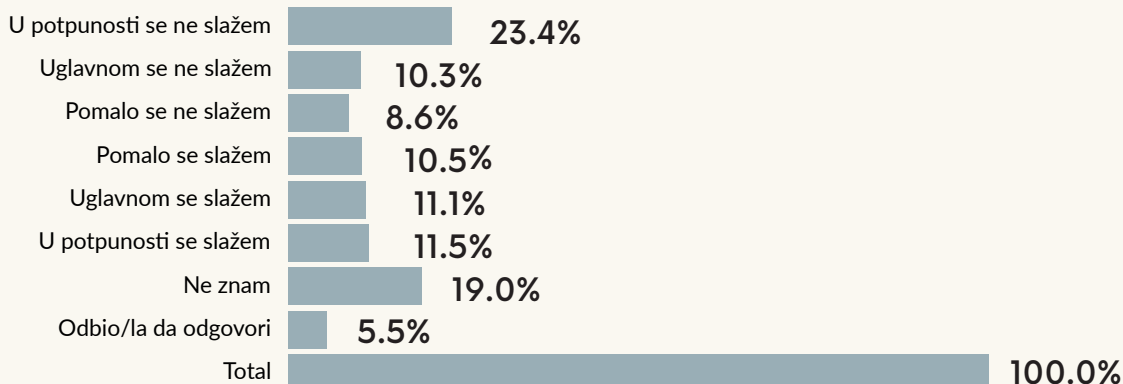

Oko 64% ispitanika u Crnoj Gori ima pozitivan stav prema vojsci, slažući se s tvrdnjom da je vojska od povjerenja (pomalo se slaže, uglavnom se slaže, u potpunosti se slaže). S druge strane, 27.8% ispitanika izražava nepovjerenje prema vojsci (u potpunosti se ne slaže, uglavnom se ne slaže, pomalo se ne slaže), dok

7% ispitanika nije sigurno, a 1.3% je odbilo da odgovori.

Među ispitanicima koji izražavaju visok stepen povjerenja u vojsku Crne Gore, najveći procenat dolazi iz sljedećih grupa: žene (67.2%), ispitanici sa srednjim obrazovanjem (64.2%), kao i glasači Evropskog saveza (76.8%).

U kojoj mjeri se slažete sa sljedećom tvrdnjom: Vojna akcija Rusije u Ukrajini je opravdana.

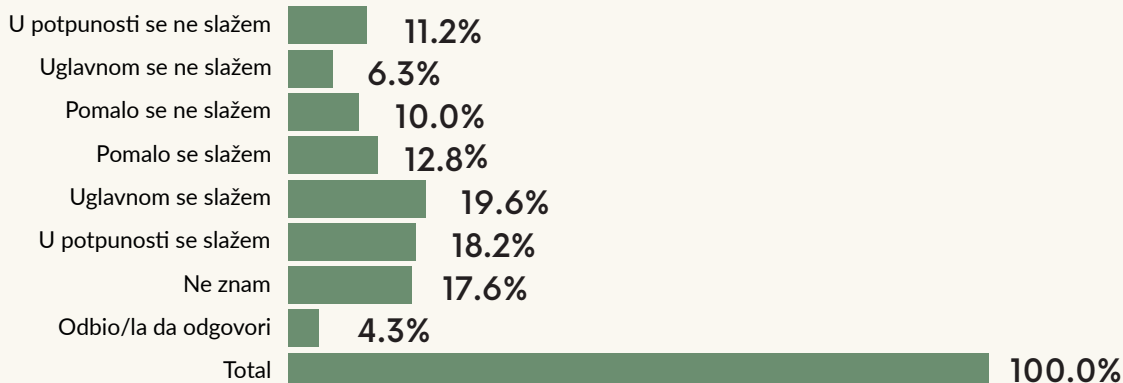
U pitanju o opravdanosti ruske vojne akcije u Ukrajini, 42.3% ispitanika iz Crne Gore izražava neslaganje (23.4% u potpunosti se ne slaže, 10.3% uglavnom se ne slaže, 8.6% pomalo se ne slaže), dok se 33.1% slaže s tvrdnjom da je akcija opravdana (11.5% u potpunosti se slaže, 11.1% uglavnom se slaže, 10.5% pomalo se slaže). Oko 19.0% ispitanika nije sigurno u vezi sa svojim stavom, dok je 5.5% odbilo da odgovori na ovo pitanje.

Na osnovu ukrštenih podataka, muškarci (40.6%) i žene (43.9%) većinom se ne slažu sa tvrdnjom da je

vojna akcija Rusije u Ukrajini opravdana, dok se 35.1% muškaraca i 31.4% žena slaže. Najveće neslaganje dolazi od ispitanika sa univerzitetskom diplomom (48.0%), dok je najveći procenat slaganja među onima sa osnovnim obrazovanjem (47.8%).

Gledajući partijske preferencije, pristalice Demokratske partije socijalista (68.7%) i Evropskog saveza (74.2%) najviše se protive vojnoj akciji Rusije, dok se pristalice Demokratske narodne partije (71.1%) i Nove srpske demokratije (64.3%) najviše slažu.

U kojoj mjeri se slažete sa sljedećom tvrdnjom: Širenje NATO-a predstavlja prijetnju Rusiji.

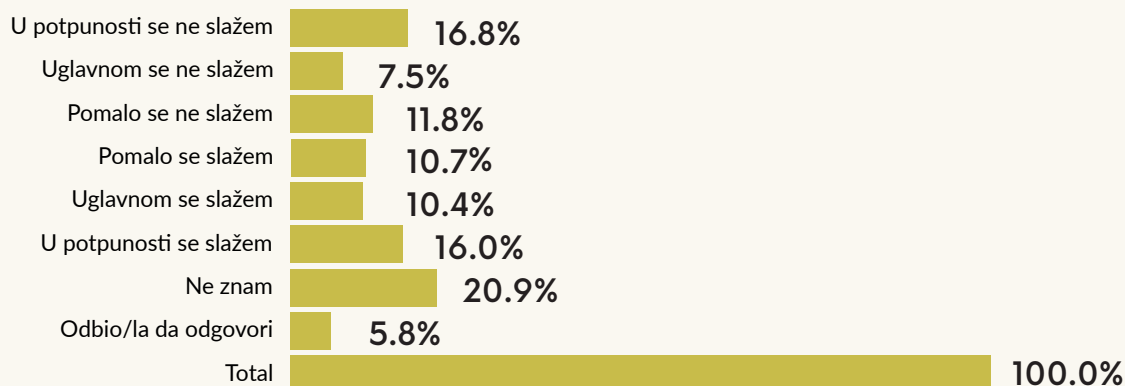

Nešto više od polovine (50.6%) ispitanika se slaže sa tvrdnjom da širenje NATO-a predstavlja prijetnju Rusiji (uključujući odgovore "pomalo se slažem", "uglavnom se slažem" i "u potpunosti se slažem"), dok se 27.5% ne slaže (uključujući odgovore "pomalo se ne slažem", "uglavnom se ne slažem" i "u potpunosti se ne slažem"). Oko 17.6% ispitanika nije sigurno, a 4.3% je odbilo da odgovori na ovo pitanje.

Najviše slaganja sa tvrdnjom da širenje NATO-a predstavlja prijetnju Rusiji izražavaju glasači Nove srpske demokratije (58.9%) i Demokratske narodne partije (60.5%).

Najveći procenat neslaganja s tvrdnjom da širenje NATO-a predstavlja prijetnju Rusiji dolazi od glasača Demokratske Crne Gore(36.7%) i Pokreta Evropa Sad (35.7%).

U kojoj mjeri se slažete sa sljedećom tvrdnjom: Crna Gora treba da nastavi da podržava ukrajinsku vojsku.

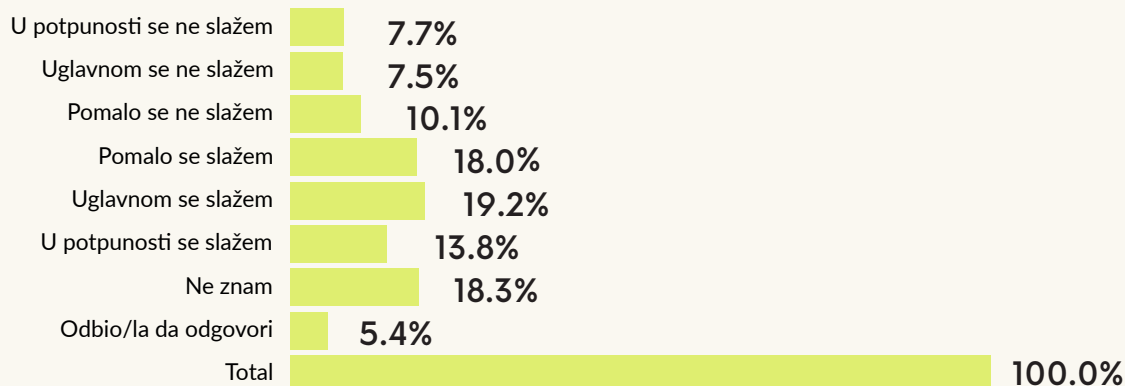

Okolo 36% ispitanika u Crnoj Gori izražava neslaganje s tvrdnjom da Crna Gora treba da nastavi s davanjem podrške ukrajinskoj vojsci (u potpunosti se ne slažem, uglavnom se ne slažem, pomalo se ne slažem). S druge strane, 37.1% ispitanika se slaže s ovom tvrdnjom (pomalo se slažem, uglavnom se slažem, u potpunosti se slažem). Značajan procenat, oko 20.9%, nije siguran

po ovom pitanju, dok je 5.8% odbilo da odgovori.

Što se tiče glasačkih preferencija, najveće neslaganje dolazi od glasača Demokratske narodne partije (73.7%) dok najveću podršku pružaju glasači Evropskog saveza (67.7%).

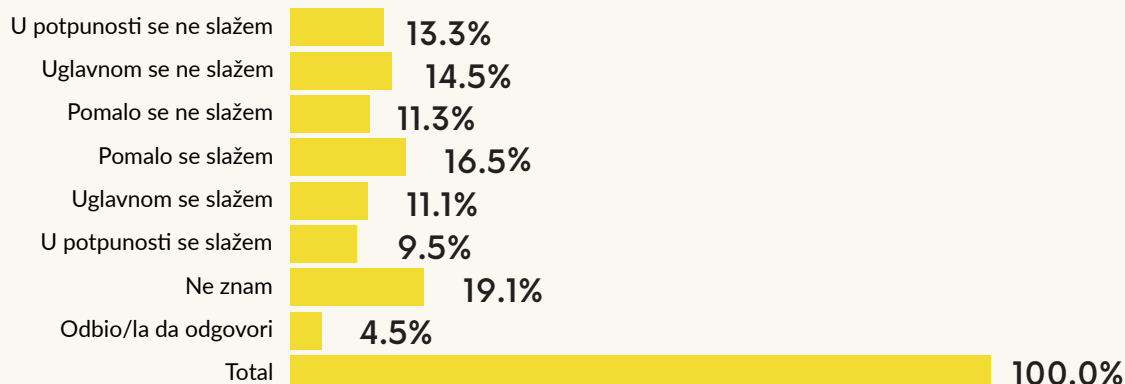
U kojoj mjeri se slažete sa sljedećom tvrdnjom: Zemlje članice NATO-a dijele vrijednosti i zajedničku viziju budućnosti.

Polovina (51.0%) ispitanika se slaže s tvrdnjom da zemlje članice NATO-a dijele vrijednosti i zajedničku viziju budućnosti (uključujući one koji su odgovorili "pomalo se slažem", "uglavnom se slažem" i "u potpunosti se slažem"). S druge strane, 25.3% se ne slaže s ovom tvrdnjom (uključujući one koji su odgovorili "u potpunosti se ne slažem", "uglavnom se ne slažem" i "pomalo se ne slažem"). Takođe, 18.3% ispitanika nije sigurno, dok je 5.4% odbilo da odgovori.

Većina ispitanika koja se slaže s tvrdnjom da zemlje članice NATO-a dijele vrijednosti i zajedničku viziju budućnosti dolazi iz sljedećih grupa: muškarci (52.7%), osobe s visokim obrazovanjem (53.1%), te glasači DPS-a (71.3%). Nasuprot tome, najveće neslaganje dolazi od osoba s osnovnim onrazovanjem (28.3%), te glasača Demokratske narodne partije (55.3%) i Socijalističke narodne partije (54.2%).

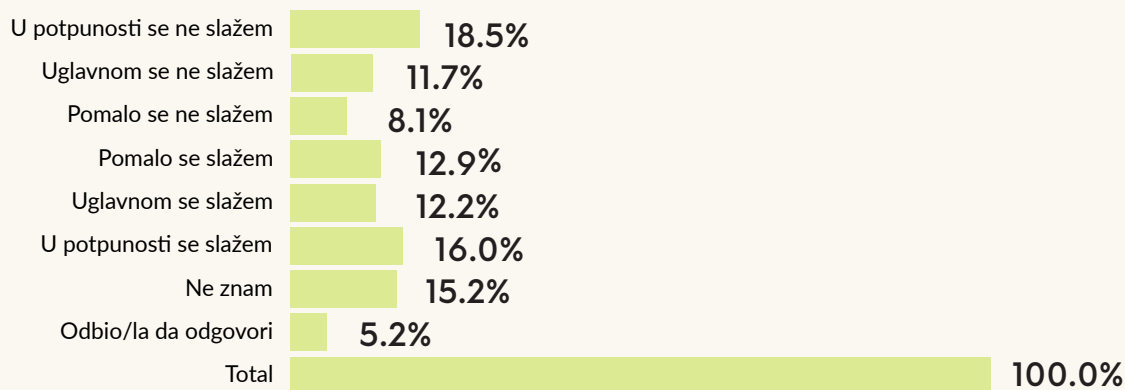
U kojoj mjeri se slažete sa sljedećom tvrdnjom: EU i NATO su slabi i nisu ujedinjeni.

Ukupno 39.1% ispitanika se ne slaže s tvrdnjom da su EU i NATO slabi i nisu ujedinjeni, dok se 37.1% slaže s ovom tvrdnjom. Ovdje su prikazani sumarni podaci za pozitivno i negativno mišljenje, što ukazuje na to da su stavovi građana po ovom pitanju podijeljeni i da su vrijednosti za slaganje i neslaganje prilično približne. Svaki peti ispitanik

(19.1%) je odgovorio sa "ne znam". Najveće neslaganje s ovom tvrdnjom pokazali su glasači Demokratske partije socijalista (60%) i osobe sa srednjim obrazovanjem (40.3%). S druge strane, najveće slaganje sa tvrdnjom zabilježeno je među glasačima Socijalističke narodne partije (58.3%) i osobama s osnovnim obrazovanjem (47.8%).

U kojoj mjeri se slažete sa sljedećom tvrdnjom: Članstvo u NATO-u nije od koristi za Crnu Goru.

Nešto više od jedne trećine (38.3%) ispitanika se ne slaže s tvrdnjom da članstvo u NATO-u nije od koristi za Crnu Goru, dok se 41.1% slaže. Time su stavovi u vezi s ovim pitanjem relativno izjednačeni, s malom prednošću onih koji se slažu s tvrdnjom.

Najveće neslaganje sa tvrdnjom "Članstvo u NATO-u nije od koristi za Crnu Goru" dolazi od glasača Demokratske partije socijalista (DPS) sa 60.7% koji se ne slažu sa ovom tvrdnjom, dok se najveće slaganje izražava među glasačima Socijalističke narodne partije (SNP) s 70.8% i NSD (69.6%).

Zaključak:

Oko 1/3 ispitanika vjeruje da se situacija u smislu bezbjednosti kreće u pogrešnom smjeru, dok svaki peti ispitanik smatra da stvari idu u pravom smjeru.

Evropska unija i NATO prepoznati su kao ključni pozitivni akteri u oblasti bezbjednosti, dok 23.7% ispitanika vjeruje da nijedna država nema poseban pozitivan uticaj.

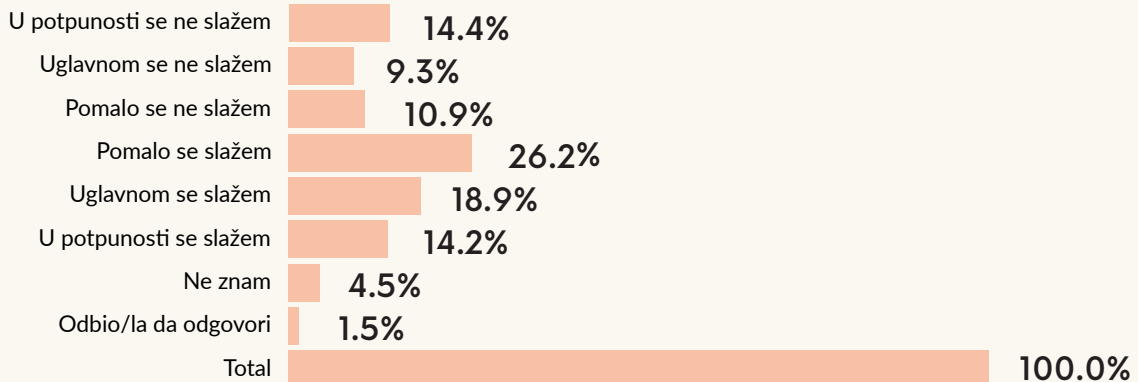
Organizovani kriminal je prepoznat kao najvažniji bezbjednosni izazov sa kojim se Crna Gora suočava..

Većina građana prepoznaje NATO kao ključni faktor stabilnosti u Evropi i vjeruje da američko vojno prisustvo u Evropi pokazuje privrženost SAD saveznicima. Ove percepcije su najpozitivnije među glasačima proevropskih partija. S druge strane, pristalice prosrpskih partija (NSD, DNP) vide NATO i američko vojno prisustvo kao prijetnju i izazivaju najviše neslaganja.

Policija i vojska Crne Gore uživaju relativno visok nivo povjerenja među građanima.

Građani Crne Gore imaju podijeljene stavove o članstvu u NATO-u i vezi s EU. Oko polovine ispitanika smatra da širenje NATO-a predstavlja prijetnju Rusiji, dok je članstvo u NATO-u od koristi za Crnu Goru prema 38.3% ispitanika. Oko 41.2% ispitanika vjeruje da članstvo u NATO-u nije od koristi, što pokazuje značajnu polarizaciju u pogledu ovog pitanja, posebno između etničkih grupa i političkih simpatizera.

U kojoj mjeri se slažete sa sljedećom tvrdnjom: Vjerujem vijestima koje prenose državni mediji u Crnoj Gori.

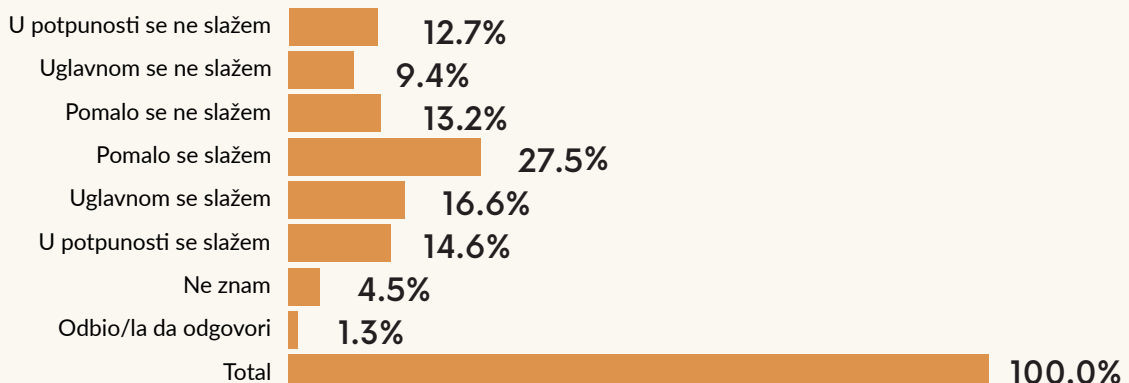

Prema rezultatima ovog istraživanja, 59.3% ispitanika izražava određeni stepen slaganja s tvrdnjom da vjeruju vijestima koje prenose državni mediji u Crnoj Gori (pomalo se slažem, uglavnom se slažem, u potpunosti se slažem). S druge strane, 34.6% ispitanika izražava nepovjerenje prema vijestima koje prenose državni mediji (u potpunosti se ne slažem, uglavnom se ne slažem, pomalo se ne slažem). Oko 4.5% ispitanika nije

sigurno, dok je mali procenat (1.5%) odbio da odgovori.

Najveće povjerenje u vijesti koje prenose državni mediji pokazuju ispitanici sa osnovnim obrazovanjem (69.6%), te glasači Pokreta Evropa sad (70.6%) i URA-e (80.5%). S druge strane, najviše nepovjerenja izražavaju ispitanici sa srednjom školom (36.9%), kao i glasači Evropskog saveza (51.6%) i DPS-a (46.7%).

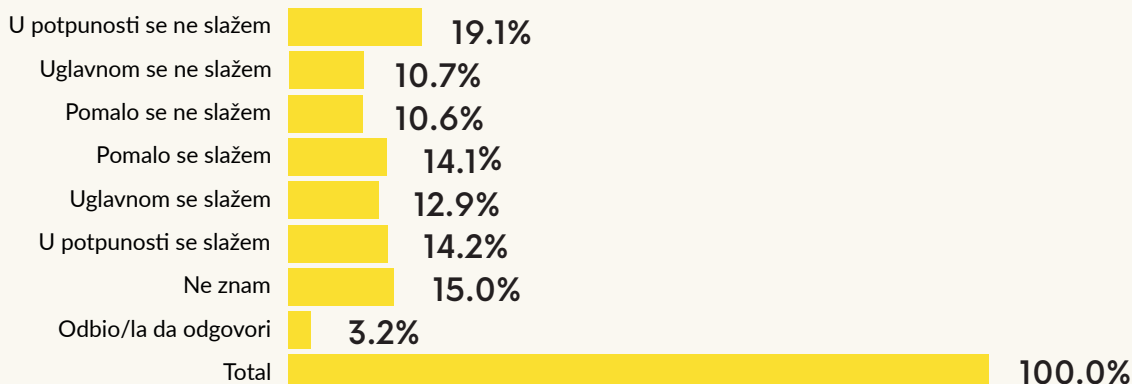
U kojoj mjeri se slažete sa sljedećom tvrdnjom: Vjerujem vijestima nezavisnih medija u Crnoj Gori.

Ukupno 58.7% ispitanika (zbir onih koji se različitim nivoima slažu), izražava povjerenje u vijesti nezavisnih medija u Crnoj Gori, dok 35.3% ispitanika, (zbir onih koji se različitim nivoima ne slažu), izražava nepovjerenje prema tim vijestima. Najveće slaganje s tvrdnjom "Vjerujem vijestima

nezavisnih medija u Crnoj Gori" iskazuju žene (61.8%), ispitanici sa osnovnim obrazovanjem (78.3%) i glasači Ujedinjene reformske akcije (90.2%), dok se najviše neslaganja bilježi među muškarcima (39.3%), visokoobrazovanim ispitanicima (36.7%) i glasačima Evropskog saveza (SDP-SD-LP)- 54.8%

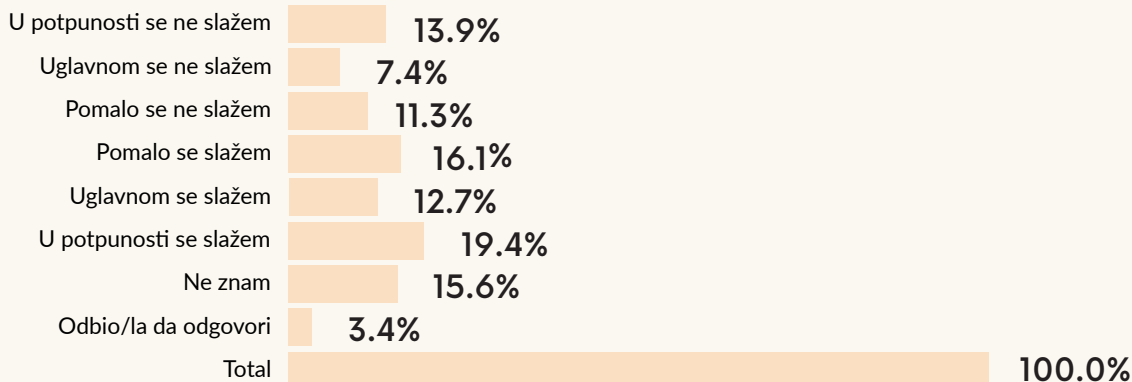
U kojoj mjeri se slažete sa sljedećom tvrdnjom: Rusija širi propagandu u Crnoj Gori.

Oko 41.2% ispitanika se slaže s tvrdnjom da Rusija širi propagandu u Crnoj Gori, dok se 40.4% ispitanika ne slaže s ovom tvrdnjom. Takođe, 15% ispitanika je neodlučno, dok je 3.2% odbilo da odgovori.

S tvrdnjom da Rusija širi propagandu u Crnoj Gori najviše se slažu glasači DPS-a (66.0%), muškarci (42.5%), i oni sa srednjom školom (41.7%).

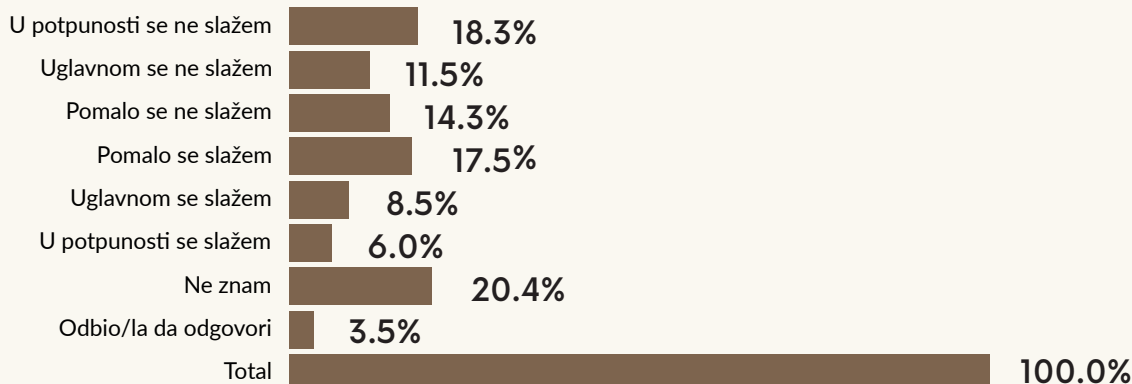
U kojoj mjeri se slažete sa sljedećom tvrdnjom: SAD šire propagandu u Crnoj Gori.

Rezultati za tvrdnju da SAD šire propagandu u Crnoj Gori pokazuju da se ukupno 48.2% ispitanika slaže s tvrdnjom (kombinacija odgovora "pomalo se slažem", "uglavnom se slažem", i "u potpunosti se slažem"). S druge strane, 32.6% ispitanika ne slaže se s ovom tvrdnjom (kombinacija odgovora "u potpunosti se ne slažem", "uglavnom se ne slažem", i "pomalo se ne

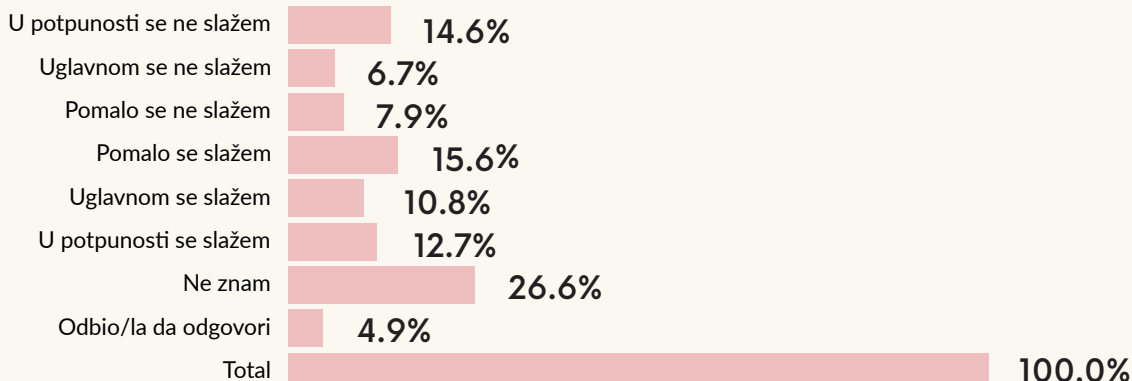
slažem"). Preostali ispitanici ili nisu sigurni ili su odbili da odgovore. Najveći procenat slaganja s tvrdnjom da SAD šire propagandu u Crnoj Gori dolazi od ispitanika sa osnovnim obrazovanjem (52.2%) i birača Demokratske narodne partije (78.9%). Najveći procenat neslaganja bilježe osobe sa univerzitetskom diplomom (37.6%) i birači Demokratske partije socijalista (44.0%).

U kojoj mjeri se slažete sa sljedećom tvrdnjom: Kina širi propagandu u Crnoj Gori.

Ovi rezultati pokazuju da se 32% ispitanika slaže sa tvrdnjom da Kina širi propagandu u Crnoj Gori, dok se 44.1% ispitanika ne slaže sa tom tvrdnjom. Zbirni podaci za opcije slaganja uključuju one koji se pomalo, uglavnom i u potpunosti slažu, dok su za neslaganje uključeni oni koji se pomalo, uglavnom i u potpunosti ne slažu. Svaki peti ispitanik (20.4%) je odgovorio sa "ne znam".

U kojoj mjeri se slažete sa sljedećom tvrdnjom: Rusija ograničava svojim građanima pristup istinitim informacijama.

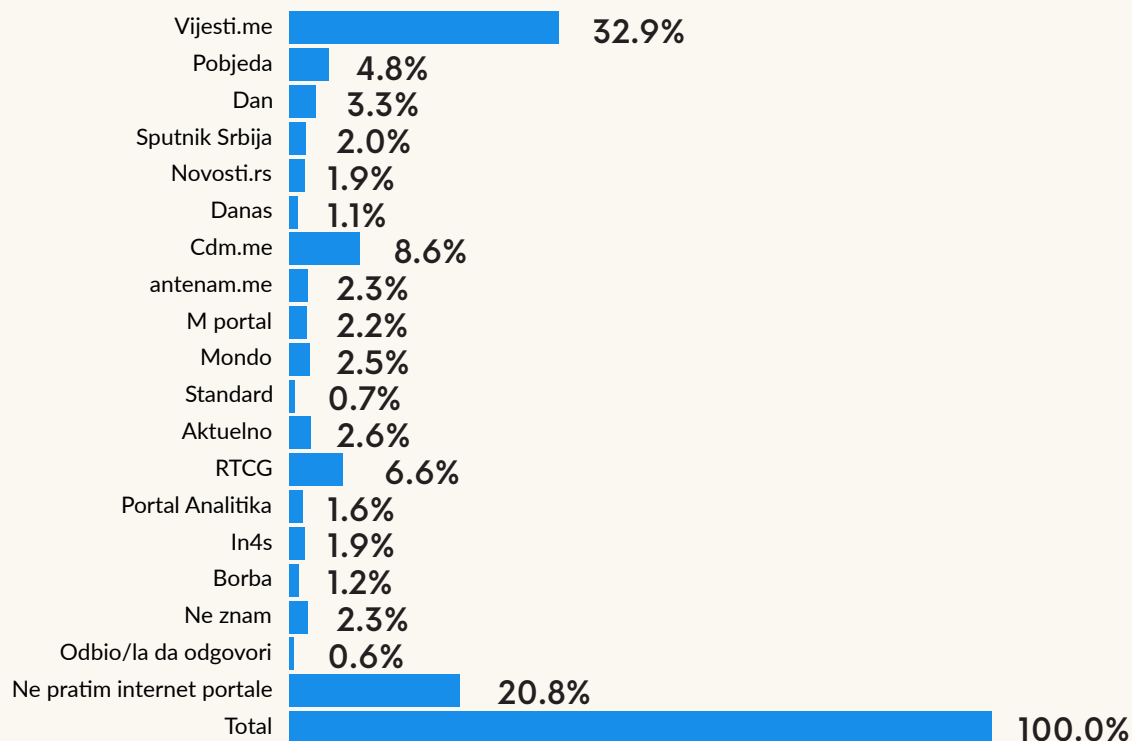

Ukupno 39.1% ispitanika se slaže s tvrdnjom da "Rusija ograničava svojim građanima pristup istinitim informacijama", dok se 29.2% ispitanika ne slaže s ovom tvrdnjom. Ovi procenti predstavljaju zbir pozitivnih (slaganje) i zbir negativnih (neslaganje) odgovora. Pored toga, značajan procenat ispitanika, 26.6%, ne zna ili nije sigurno u vezi s ovom tvrdnjom. Za tvrdnju "Rusija ograničava svojim građanima pristup

istinitim informacijama," najveći procenat slaganja nalazimo kod ispitanika sa univerzitetskom diplomom (49.0%), i među glasačima DPS sa 54.0% i Evropskog saveza (54.8%).

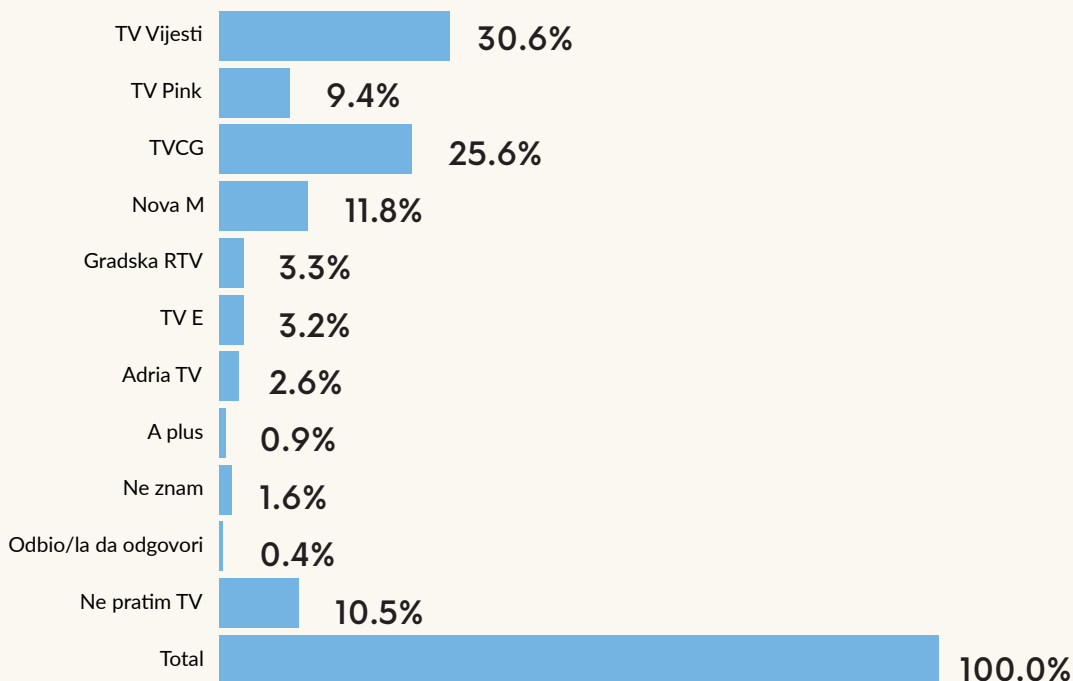
Što se tiče neslaganja, najviše izražavaju ispitanici sa osnovnim obrazovanjem (52.2%), kao i glasači Nove srpske demokratije (55.4%).

Od sljedeće liste portala sa vijestima, možete li mi reći koji je prvi koji najčešće pratite?

Najčešće praćen portal je Vijesti.me sa 32.9% odgovora, dok značajan broj ispitanika (20.8%) izjavljuje da uopšte ne prati internet portale. Na drugom mjestu je CdM.me sa 8.6%, dok ostali portali imaju manji procenat praćenja, a RTCG (6.6%) i Pobjeda (4.8%) su među njima najprisutniji.

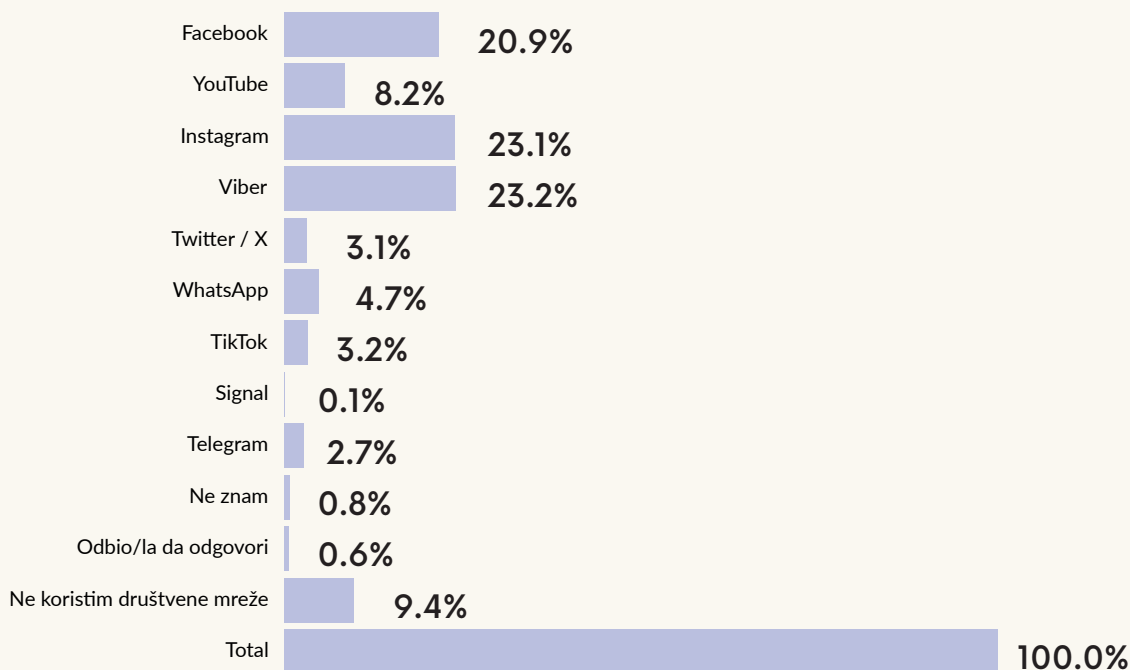
Od sledeće liste TV kanala, možete li mi reći koje najčešće pratite?

Prema rezultatima ovog istraživanja, najčešće praćen TV kanal je **TV Vijesti** sa 30.6% ispitanika. **TVCG** je drugi najgledaniji kanal sa 25.6%, dok **Nova M** prati sa

11.8%. Značajan procenat ispitanika (10.5%) izjavljuje da ne prati TV kanale. **TV Pink** je takođe popularan sa 9.4% praćenja.

Od sledeće liste platformi društvenih medija, možete li mi reći koje najčešće koristite?

Najčešće korišćene platforme društvenih medija su Viber sa 23.2%, Instagram sa 23.1%, i Facebook sa 20.9%. Manji procenat ispitanika koristi YouTube (8.2%), dok 9.4% izjavljuje da ne koristi društvene mreže.

Zaključak:

Istraživanje o poverenju u medije i korišćenju različitih medijskih platformi u Crnoj Gori ukazuje na podijeljene stavove građana u pogledu vjerodostojnosti vijesti koje prenose državni i nezavisni mediji, kao i percepcije

propagande iz stranih zemalja poput Rusije, SAD-a i Kine. Takođe, istraživanje pokazuje ključne platforme i izvore informisanja među građanima.

Istraživanje pokazuje podijeljeno poverenje građana u medijske izvore u Crnoj Gori, sa sličnim nivoima poverjenja u državne

i nezavisne medije. Postoji značajna zabrinutost zbog stranih propagandnih uticaja, posebno iz Rusije i SAD-a, dok je percepcija kineske propagande slabije izražena. Internet portali i društvene mreže igraju ključnu ulogu u informisanju građana, dok je televizija i dalje važan izvor vijesti, posebno kroz TV Vijesti.

Oktobar, 2024.